

VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

DE RAAD

ZITTING 2019

18 JULI 2019

**BESTUURSAKKOORD
VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE
2019-2024**

‘BRUSSEL IS WAT WE DELEN’

Brussel is wat we delen

De Vlaamse Gemeenschapscommissie speelt een rol, groot of klein, in het leven van heel wat Brusselaars, groot of klein. Met dit bestuursakkoord versterken we die rol, voor álle Brusselaars.

Onze stad verandert aan een razend tempo en de uitdagingen zijn niet min. De VGC is als kleine, vernieuwende overheid de eerste bondgenoot van mensen, groepen en middenveldorganisaties die de stad vooruit doen gaan. Samenwerking en participatie komen dan ook in elk hoofdstuk terug als bouwstenen voor een sterkere stad.

Onderwijs blijft de belangrijkste hefboom van de VGC om Brussel te veranderen. Het is de sleutel tot emancipatie en maakt vrije, bewuste en kritische burgers. Scholen zijn knooppunten van verbinding: voor de buurt en de stad, tussen talen, gemeenschappen en individuele burgers. Het Nederlandstalig onderwijs in Brussel heeft al een sterke reputatie, maar onze ambities reiken met dit bestuursakkoord nog verder.

Ook de strijd tegen armoede loopt door het hele bestuursakkoord. Van welzijn, kinderopvang en zorg tot jeugd, cultuur en infrastructuur: overal zien we mogelijkheden om stap voor stap de armoede in onze stad terug te dringen. Dat is geen vrijblijvende keuze van dit college, maar een noodzaak voor een sterker Brussel.

Net zo noodzakelijk is de omslag naar een leefbare, duurzame stad. We maken van de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties toetsstenen voor het beleid. Het is vanzelfsprekend dat de overheid binnen enkele jaren klimaatneutraal is, maar daar houdt het niet op. De duurzame transitie is pas geslaagd als we die samen met alle Brusselaars vormgeven.

We stellen het programma voor van een progressief college, vastbesloten om iedereen mee te krijgen van bij de start. Naast alle verschillen die bestaan in onze geweldige stad, is Brussel wat we delen.

***

*Het bestuursakkoord vat aan met vijf rode draden.
Dan volgen veertien thematische hoofdstukken.*

1. Bouwen aan een stad op kindermaat

Een stad waar het goed is om op te groeien als kind, is een krachtige standaard voor alle generaties. **Een kindvriendelijk beleid is goed voor iedereen.** Brussel kan een stad zijn waar kinderen zich thuis voelen, waar ze leuk en veilig kunnen spelen en op een fijne manier kunnen opgroeien. Wij willen van Brussel een stad maken waar elke mama en papa een goede opvangplek voor hun baby of peuter vindt. En natuurlijk moet er voor ieder kind een stoel zijn in een goede school.

In een kindvriendelijk Brussel zijn **kinderen en jongeren volwaardige medeburgers**. Ze zijn niet enkel de toekomst, ze zijn het nu. Een kindvriendelijk beleid is een horizontaal beleid dat integraal werkt. Brussel heeft nood aan een waakhond over de toepassing en naleving van het Kinderrechtenverdrag.

Kinderen en jongeren die het moeilijk hebben, verdienen meer aandacht van het Brussels beleid. De VGC beschikt over een solide basisstructuur op buurtniveau om te werken aan een inclusief beleid. De strijd tegen armoede krijgt vorm door een geïntegreerde aanpak: kinderopvang, gezinsondersteuning, brede scholen, een zorgaanbod, ontmoetingskansen en vrije tijd. We valoriseren de ervaring van de medewerkers van de VGC om samen te werken met de jongste gebruikers van de stad. We innoveren verder op vlak van armoedebestrijding en sociale stadsontwikkeling.

Via kinderopvang en onderwijs kan de VGC volop investeren in jonge kinderen. We zorgen dat iedereen zijn talenten kan ontwikkelen en kan zijn wie hij of zij wil zijn. Scholen en crèches vormen knooppunten voor mensen die op zoek zijn naar verbinding in de stad. Er zijn tal van Brusselaars, ouders, ondernemingen ... die zich belangeloos inzetten voor de ontwikkeling van kinderen. We willen dit engagement blijven stimuleren en ondersteunen.

Waar de VGC actief is, werken we aan **een kindvriendelijke omgeving**. Kinderen moeten kunnen spelen en ravotten op straten, op pleintjes en in parken. Want buitenspelen is zo belangrijk voor de ontwikkeling van jonge kinderen. Gezonde lucht en voldoende buurtgroen zijn daarbij noodzakelijk. Kinderen moeten ook alleen en veilig naar school kunnen gaan. Op school werken ze in een moestuin en kunnen ze lekker en gezond eten.

Een stad op kindermaat is goed voor iedereen. Wijken met plaats voor ontmoeting die vlot toegankelijk zijn voor wie minder mobiel is, zijn ook wijken op maat van de Brusselse ouderen. Ze vormen een hefboom in de strijd tegen eenzaamheid in een vergrijzend Brussel en een belangrijke ondersteuning voor de actieve senior.

2. Brussel als co-city: een cultuur van betrokkenheid en participatie

Burgerinitiatieven rukken ook in Brussel in sneltempo op. Burgers die samen iets willen doen of burgers die zich meer dan ooit betrokken tonen bij wat er met en in hun buurt gebeurt. Ze wachten niet meer af wat de overheid in hun plaats beslist. Ze willen mee het beleid maken. Dat biedt kansen om te komen tot een sterk en gedragen beleid. Een sterk beleid, omdat je samen meer weet dan alleen. En omdat burgers die participeren zich ook meer eigenaar voelen van het proces en van het resultaat.

De VGC wil de komende jaren **meewerken aan Brussel als co-city, een stad die we samen maken**. Door directe inspraak van de stadsgebruikers in het beleid. Door actief ruimte te bieden aan de burgermaatschappij en burgerparticipatie in al zijn vormen. Met ruimte voor klassieke en vernieuwende instrumenten, als verrijking voor onze representatieve democratie. Met oog voor nieuwe burgerbewegingen, voor de commons, voor het klassieke middenveld maar ook voor mensen en doelgroepen die momenteel nog niet aan bod komen. Zo bevorderen we de sociale cohesie en de innovatieve kracht van de stad.

We vertrekken daarbij van onze visie op **Brussel als diverse en inclusieve stad**. In overeenstemming met onze visie op de rol van de VGC mikken we daarbij niet alleen op Brusselaars die vandaag al vlot hun weg vinden naar de structuren en diensten van de VGC, maar op alle Brusselaars voor wie de VGC een meerwaarde kan bieden. We hanteren een waaier aan participatie-instrumenten en -methodieken. We bouwen verder op ervaringen in Brussel en de Vlaamse gemeenschap, zoals de burgerkabinetten en het burgerpanel mobiliteit. Door inspiratie te halen uit andere goede voorbeelden uit binnen- en buitenland en door actief ruimte te laten voor democratisch experiment, doordese men we de VGC en Brussel van een participatiecultuur. De VGC zorgt ervoor dat initiatieven voor burgerinspraak en -participatie ook hun weg vinden naar nieuwkomers en Brusselaars met een migratieachtergrond, onder andere door sterke samenwerking met het middenveld.

Bij de **voorbereiding en de opmaak van het strategisch meerjarenplan** maken we werk van een ambitieus inspraak- en participatietraject, waarbij we burgers, middenveld en lokale besturen betrekken. We investeren uitdrukkelijk in het inclusieve karakter van dit traject en het gebruik van innovatieve participatiemethodieken.

Ook **tijdens de rest van de legislatuur** experimenteren we met andere en nieuwere vormen van inspraak en participatie. We geven ruimte om mee te beslissen, voor co-creatie en voor zelfbeheer. We genereren meer draagvlak voor grote infrastructuurprojecten door gebruikers en stakeholders vooraf te betrekken bij de lokale uitdagingen en de vormgeving van het project. We laten ons daarbij inspireren door voorbeelden uit binnen- en buitenland, door bestaande burgerbudgetten en burgerpanels, van Antwerpen en Gent tot Parijs, Bologna, Barcelona en Porto Alegre.

Naast nieuwe burgerinitiatieven blijven ook **het klassieke middenveld en klassieke adviesraden** belangrijk. Samen met de adviesraden werken we een visie uit op hun rol en geactualiseerde werking. Die visie houdt rekening met het superdiverse Brussel van vandaag en met nieuwe ideeën en praktijken rond burgerparticipatie. De advies- en beheersorganen van de vele vzw's, koepels, overheidsorganen ... die onder de VGC vallen, werken aan een meer representatieve samenstelling, als spiegel van de reële Brusselse bevolking. Een verscheidenheid aan perspectieven geeft een breder antwoord op de vaak complexe Brusselse uitdagingen.

Via de **projectoproep 'Bruss-it'** gaf de VGC de voorbije jaren ruimte aan initiatieven om te experimenteren met oplossingen, om duurzame innovatie op te starten en om maatschappelijke kwesties rond sociale cohesie en ruimte te thematiseren en publiek te maken. We zetten dit systeem van projectoproepen verder.

Dit alles houdt natuurlijk ook een (nog) **grotere transparantie** in van het beleid. We communiceren open, tijdig, duidelijk en op maat van de burger. De Brusselaars ervaren op die

manier de VGC als een converserende, informatie-delende en betrokken overheid. De VGC communiceert heel duidelijk over het resultaat van alle participatietrajecten.

De VGC zal doorheen de samenwerking met en de **organisatie van verschillende vormen van burgerparticipatie** aan permanente expertiseopbouw werken. We zullen ons, afhankelijk van het soort participatietraject, laten bijstaan door externe, deskundige partners. Hierbij maken we steeds vooraf een inschatting van de thema's en projecten waarover bij burgers de vraag leeft om te participeren, de beïnvloedingsruimte voor de burgers, het belang voor de burgers, de bereidheid van de burgers en de invloed van de burgerparticipatie op de slaagkansen van het project. Zo vergroten we de kwaliteit van het proces.

3. Nederlands bevorderen in meertalig Brussel

Brussel is taalkundig sterk aan het veranderen. De taalbarometer toont aan dat **Brussel expliciet meertalig** is. We gaan complexloos om met de troef die meertaligheid is, maar staan ook borg voor de wens en de nood van Nederlandstalige Brusselaars om op **dienstverlening in eigen taal** te kunnen rekenen.

De VGC vormt een **open en gastvrij Nederlandstalig netwerk** van diensten en voorzieningen. In een kinderdagverblijf, in een dienstencentrum, op school en in de vrije tijdsbesteding zijn medewerkers op zoek naar handvatten om het Nederlands te promoten in een meertalige context. Meertaligheid aanwenden om het Nederlands te bevorderen vergt maatwerk dat soms niet mogelijk is binnen het bestaande kader. Vooral in het vrijwilligerswerk en bij wijkgerichte werkingen stellen zich nieuwe uitdagingen op dat vlak. Met ondersteuning van het Huis van het Nederlands **actualiseren** we onze **visie op taalbeleid** in functie van deze nieuwe realiteit. Dat doen we met oog voor de historisch gegroeide positie van het Nederlands in Brussel en met respect voor de bestaande taalregimes. De context waarbinnen de promotie en bevordering van het Nederlands plaatsvindt in Brussel verschilt sterk van Vlaanderen. In het Vlaams Gewest is het taalbeleid volledig gekaderd binnen het inburgeringsdecreet. In Brussel ligt dat anders. **Het Nederlands is een belangrijke, maar niet de enige taal.** Het is één van de gemeenschappelijke talen. Kennis van het Nederlands, gecombineerd met de kennis van andere talen, zien we als een middel om de Brusselaar te versterken. Met de kennis van het Nederlands vinden Brusselse werkzoekenden de weg naar jobs of een opleiding.

Het **taalonderwijs** zien we als een ambitieus project voor onze stad. Er zijn al veel positieve initiatieven, die willen we ondersteunen en doortrekken. Daarnaast willen we als VGC op vlak van kwaliteit een sprong vooruit maken. De keuze die veel ouders willen maken om hun kinderen tweetalig te laten opgroeien, kent geen formeel vervolg in een tweetalig of meertalig onderwijs. We willen dat ouders in Brussel ook kunnen kiezen voor deze onderwijsvorm. De VGC ondersteunt, samen met het Onderwijscentrum Brussel (OCB) en in samenwerking met de hoger onderwijsinstellingen, inrichtende machten en nieuwe initiatiefnemers die twee- en meertalig onderwijs willen inrichten.

4. Een duurzame transitie voor de VGC

Voor de Brusselaars vandaag en morgen willen we volop inzetten op een duurzaam beleid om te evolueren naar een duurzame, koolstofneutrale samenleving. De **duurzame ontwikkelingsdoelen** van de Verenigde Naties (SDGs) hanteren we als toetssteen voor het toekomstige beleid voor een leefbare en duurzame stad. We maken daarbij werk van een klimaatneutrale

overheid en gezonde financiën. Een boost voor duurzaamheid gaat hand in hand met **een betere gezondheid** voor de Brusselaars. Gezondheid hangt namelijk ook af van omgevingsfactoren zoals gezonde voeding, actieve verplaatsingen, publieke groene ruimte, welbevinden op school, sociaal netwerk in de buurt. Duurzame keuzes zijn ook vaak de gezondste keuzes. De VGC zoekt die win-win voor klimaat en gezondheid maximaal op.

We zetten onze **werkingsmiddelen en subsidiebeleid** in om organisaties en bedrijven aan te zetten tot ethisch en duurzaam handelen, voorzien experimenteeruimte voor duurzame innovaties en rollen een **fossielvrije, ethische en duurzame beleggingsstrategie** uit voor onze eigen fondsen. We zetten in op **sensibiliserende en educatieve** initiatieven en we ondersteunen bottom-up **commons**initiatieven die een duurzame en leefbare stad nastreven.

Grote klimaatwinsten vallen te halen in het **energieneutraal maken van het patrimonium** in eigen beheer. Bij de **voorbereiding en de opmaak van het strategisch meerjarenplan** maken we werk van een ambitieus energie-renovatiebeleid (o.a. isolatie, verlichting ...). Door middel van energiebesparende investeringen realiseren we een effectieve jaarlijkse reductie van het totale energieverbruik. We voorzien zonnepanelen op geschikte daken in eigen beheer.

We werken een **duurzaam vervoerplan** uit voor de VGC. Via ons aankoop- en investeringsgedrag wil de VGC de ontwikkeling van de **circulaire economie** mee ondersteunen. We richten ons aankoopbeleid op het minimaliseren van de milieu-impact van materialen, het stimuleren van lokale economische groei en duurzame tewerkstelling voor kansengroepen.

We streven naar **zero waste** beheer van de door ons beheerde gebouwen en herdenken de bestaande afvalstromen. Bij de **evenementen** van de VGC wordt telkens een afvalplan voorgelegd waarbij aandacht wordt besteed aan de vermindering van plastics en een algemene afvalreductie.

In het kader van de **wijkcontracten** en de **stadsvernieuwingsprojecten** bepleiten we zowel bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest als bij het Vlaamse Gewest verduurzaming en een kader voor een ecologisch objectief. Zo willen we ervoor zorgen dat bij elke ingreep voldoende groen en groenblauwe netwerken ingepland wordt. We hebben extra aandacht voor de vergroening van het speelweefsel in de stad en verkeersveiligheid.

We rollen de projecten rond '**productief groen**' verder uit, waarbij de VGC **gezonde en duurzame voeding** wil promoten en de sociale cohesie in een aantal Brusselse centrumwijken wil versterken vanuit een participatieve aanpak.

Ook luchtkwaliteit verdient bijzondere aandacht. Binnen onze bevoegdheden moedigen we **citizen scienceprojecten** aan, ondersteunen we burgerinitiatieven en treden we faciliterend op voor het afbakenen van **schoolstraten**.

5. De VGC, partner van de Brusselaar

Burgers, ambtenaren en politiek zijn elkaars partners. Samen bouwen we aan Brussel. Dankzij onze **gemotiveerde en competente ambtenaren** kunnen we onze ambitieuze doelstellingen waarmaken. Openheid en dialoog, vertrouwen en autonomie zijn onze uitgangspunten.

Vertrouwen en autonomie zijn nodig voor de rol die we de VGC in Brussel zien opnemen. We pikken in op initiatieven van anderen en nemen de rol op als **matchmaker** in een ingewikkeld maar dynamisch werkveld. We maken projecten mogelijk, verbinden en ondersteunen. We betrekken ervaringsdeskundigen actief bij de beleidskeuzes. Dat zorgt voor een sterkere voeling met de noden en belangen van de doelgroepen, wat leidt tot een sterker beleid. We brengen de juiste mensen rond de tafel en zorgen ervoor dat alle partijen betrokken blijven.

Om de unieke positie van de VGC als een overheid dichtbij de burger en op het terrein te garanderen, bewaken we een **evenwicht tussen inzet op het terrein en visieontwikkeling**.

De VGC heeft het meeste impact wanneer ze de inzichten en expertise vanuit de verschillende beleidsdomeinen geïntegreerd loslaat op de Brusselse uitdagingen. Dat vereist **nauwe samenwerking tussen de verschillende VGC-beleidsdomeinen** in een sfeer van gelijkwaardigheid en vertrouwen.

Grootstedelijk beleid is tenslotte een kwestie van samenwerking en van complementariteit tussen overheden. **Samenwerken** behoort tot het DNA van de VGC. Vooreerst is er de geprivilegieerde band met de Vlaamse Gemeenschap. Werken aan een duurzaam en constructief partnerschap is een permanente opdracht om in Brussel met voldoende slagkracht beleid te kunnen voeren. Daarnaast staat de VGC bekend als een wendbare en betrouwbare speler in het complexe Brusselse institutionele veld. Daar willen we verder in groeien. De VGC zet zich voor Brussel in, samen met de andere gemeenschapscommissies, het gewest, de federale overheid, de negentien gemeenten en de internationale instellingen.

1. Stedelijk beleid: duurzame stadsontwikkeling voor en door de Brusselaars

Samen met alle Brusselaars zetten we koers naar een duurzame, gezonde en inclusieve stad. Wijken en buurten zijn de niveaus bij uitstek waar co-creatie en doe-democratie tot leven komen. Als stedelijk gewest bereiken we meer door samen te werken met andere overheden, over (beleids)domeinen heen, en ook met publieke partners, middenveld en private actoren.

We onderbouwen ons beleid op basis van de laatste wetenschappelijke inzichten en geobjectiveerd cijfermateriaal. De Meet & Weetcel van de VGC werkt hiervoor nauw samen met de studiediensten van de Vlaamse Gemeenschap, het Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse (BISA) en de vele andere onderzoekinstellingen die deze stad rijk is om haar beleid vorm te geven.

Wijken nieuw leven inblazen

Het beleidskader voor geïntegreerde wijkwerkingen – transversale, stedelijke en laagdrempelige ontmoetingsplekken in kwetsbare buurten – wordt voortgezet en verder uitgebouwd. We onderzoeken mogelijkheden om dit kader uit te breiden naar organisaties, burgerinitiatieven en commons die een buurtgerichte werking ontwikkelen met focus op armoedebestrijding en sociale wijkontwikkeling in Brusselse transitiewijken.

We gebruiken het instrument van Duurzame Wijkcontracten om wijken op een ecologische manier nieuw leven in te blazen en verliezen daarbij de sociale samenhang nooit uit het oog.

Stadsvernieuwing als hefboom

Stadsvernieuwingprojecten gebruiken we als hefboom voor een geïntegreerde stadsontwikkeling. We wenden de subsidiemogelijkheden van de Vlaamse overheid aan om een verbinding te maken tussen de stadsvernieuwingsaanpak en -instrumenten van het Gewest en de Vlaamse instrumenten voor stadsvernieuwing. Zo kan de VGC de link leggen tussen gemeenschapsinfrastructuur en de Brusselse stadsontwikkeling. Door bewoners te betrekken en inspraak te geven in de ontwikkeling van stadsvernieuwingprojecten zorgen we voor lokale steun. We gaan ook voor een sterke samenwerking tussen het Gewest en de Gemeenschapscommissies.

In stadsvernieuwingprojecten zetten we in op het versterken van groenblauwe netwerken met 'productief groen'. We voorzien gebouwen, omheiningen en openbare ruimtes van uiteenlopende installaties om de biodiversiteit en de korte voedselketen in de stad te bevorderen. Hiermee promoten we gezonde en duurzame voeding en versterken we de sociale cohesie in de Brusselse wijken.

Omdat ruimte in Brussel schaars is, ondersteunen we het tijdelijk gebruik van leegstaande ruimtes. We werken samen met de andere Brusselse overheden om tijdelijk gebruik te stimuleren en te faciliteren.

Europese kansen beter benutten

Veel van de uitdagingen van de VGC in Brussel sluiten aan bij de Europese beleidsprioriteiten: opleidingen afstemmen op de noden van de arbeidsmarkt, schooluitval en (jeugd)werkloosheid bestrijden, de kloof tussen arm en rijk tegengaan door in te zetten op sociale en culturele participatie. Door het onderhouden van een uitgebreid netwerk, het zorgen

voor informatiedoorstroming, sensibilisering en ondersteuning bij het opmaken van Europese subsidiedossiers zorgt de VGC ervoor dat Europese financieringskansen beter benut worden. We grijpen alle mogelijke kansen wat betreft Europese financiering voor de VGC en haar werkveld. Een ambitieus Europees Meerjarig Financieel Kader (MFK) 2021-2027 kan garanderen dat Brussel beter slaagt in het aanpakken van de grote uitdagingen. De politieke en ambtelijke overheden van de VGC volgen de onderhandelingen van het nieuwe MFK nauwlettend op. Zij zorgen met name voor proactieve inbreng wat betreft de invulling van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) en het Europees Sociaal Fonds Plus (ESF+). Regelmatig contact met de andere Belgische regionale en federale entiteiten is daarbij essentieel.

2. Samenleven: iedereen Brusselaar

Wie Brussel zegt, zegt diversiteit. Leren samenleven blijft cruciaal, elke dag opnieuw. Als overheid nemen we onze voorbeeldfunctie op. We gaan voor structurele samenwerking met organisaties die specifieke kennis en ervaring hebben rond integratie en diversiteit in Brussel. We vragen actief hun input en visie op ons beleid. Zo integreren we de bestaande Brusselse expertise binnen de VGC-dienstverlening.

Werken in een diverse context vergt specifieke competenties. De VGC faciliteert de samenwerking tussen betrokken sectoren en relevante partners om ondersteuning te bieden aan Nederlandstalige organisaties en beroepskrachten in Brussel.

We stimuleren de gesubsidieerde organisaties van de VGC om de diversiteit van Brussel beter te weerspiegelen. Dit geldt voor personeelsbeleid, aanbod, manier van werken en communicatie, participatie, en voor de etnisch-culturele diversiteit in overlegstructuren, adviesraden, focusgroepen en beheerraden. We voorzien een aanbod in de vorm van opleiding en advies om deze diversificatie te ondersteunen.

We investeren in laagdrempelige communicatie via interculturele bemiddeling, tolken en vertalen en nieuwe participatieve methodieken.

We evalueren het inspiratietraject rond superdiversiteit en de lokale integratiesubsidies en blijven ons inzetten om op dat vlak alle beleidssectoren te bereiken en kennisdeling te stimuleren. De VGC streeft naar een inclusieve stad waarbij symbolen gelieerd aan de kolonisatie gekaderd worden met de bestaande kennis over de Belgische kolonisatie.

De VGC ondersteunt de Brusselse Romawerking omdat het een onmisbare speler is in Brussel met kennis van de doelgroep. We ijveren bij de Vlaamse overheid om de financiering van de Roma-stewards vanuit de Vlaamse overheid door te zetten na 2020.

De VGC actualiseert samen met Vlaanderen en in relatie met de nieuwe ordonnantie verplichte inburgering (GGC) haar rol binnen het inburgeringsbeleid. Specifieke aandacht kan gaan naar: begeleiding van inburgeraars in het Nederlandstalige aanbod faciliteren, onder andere voor toeleiding naar opleiding en werk, kinderopvang, (psycho)sociale begeleiding, vrije tijd en vrijwilligerswerk; maatwerk voor specifieke doelgroepen binnen inburgering, onder andere laaggeletterde moeders en hoogopgeleide nieuwkomers; initiatieven stimuleren rond een meer geïntegreerde begeleiding van minderjarige nieuwkomers.

Senioren in een warme stad

Brussel is gekend als het 'jongste' gewest in België, maar telt ook een groot aandeel 80-plussers. De toekomstige generatie ouderen zal meer divers zijn, met een zeer kwetsbare socio-economische achtergrond. De VGC speelt in op deze tendens door binnen haar diverse beleidsdomeinen senioren als een belangrijke doelgroep te erkennen.

Het recent Nationale Geluksonderzoek windt er geen doekjes om: een groot deel van de Belgen voelt zich eenzaam. Goede vrienden en relaties, aan vrijwilligerswerk doen en zorgen voor anderen maken ons een stuk gelukkiger. Investeren in het bestrijden van eenzaamheid en werken aan kwalitatieve relaties is daarom essentieel. Mensen die zich engageren in een vereniging of een club, vrijwilligerswerk doen of maandelijks deelnemen aan culturele activiteiten voelen zich duidelijk gelukkiger. De VGC probeert met haar beleidsacties eenzaamheid te doorbreken en zo te werken aan een stad voor gelukkige mensen op verschillende vlakken.

Als VGC willen we dat de actieve senior graag en gelukkig in de stad blijft wonen. We investeren in warme netwerken rond de ouder wordende Brusselaar en valoriseren hun competenties: oud is niet out.

3. Kinderopvang: alle kansen om te groeien

Het aantal gezinnen met kinderen blijft stijgen en de voorbije tien jaar is het aantal alleenstaande ouders sterk toegenomen. De uitdagingen waar gezinnen met kinderen in Brussel dagelijks mee geconfronteerd worden, zijn talrijk. De kinderarmoede ligt hoog, het aanbod is erg versnipperd en er is nog steeds een enorm plaatstekort in de Nederlandstalige kinderopvang.

Alle Brusselse kinderen verdienen dezelfde kansen en dat begint met een plaats in kwaliteitsvolle en betaalbare kinderopvang en toegankelijke preventieve ondersteuning. Liever dan de sociale ongelijkheid op latere leeftijd dicht te rijden, kiezen we er resoluut voor om te investeren in jonge kinderen.

Om dit waar te maken, versterkt de VGC haar regierol op vlak van kinderopvang, preventieve gezinsopvang en kwaliteitsvolle voor- en naschoolse opvang. De VGC is aanjager van de uitbreiding van de capaciteit in de kinderopvang en de verdere uitbreiding van een toegankelijke preventieve opvoedingsondersteuning. De VGC volgt de evolutie in het aantal plaatsen in de kinderopvang op de voet op en vraagt de Vlaamse gemeenschap om gericht in te zetten op nieuwe capaciteit.

Er beweegt heel wat in de sector. Zo ging Ket in Brussel van start en ligt er een nieuw decreet rond buitenschoolse opvang klaar. De VGC grijpt deze kans om te komen tot een betere samenwerking en afstemming op maat van de jongste Brusselaars en hun gezinnen.

Meer capaciteit in de kinderopvang

De VGC neemt haar regierol voor de Nederlandstalige kinderopvang ten volle op en gaat met alle partners aan de slag om de inhaalbeweging in de kinderopvang te versterken. De VGC

treedt blijvend in overleg met de Vlaamse Gemeenschap rond bijkomende capaciteit in de Brusselse kinderopvang en rond de overname van de prefinanciering die de VGC doet in het kader van haar regierol.

De VGC blijft investeren in infrastructuur voor kinderopvang en geeft bij subsidies voor infrastructuur en voor werking duidelijke prioriteit aan inkomensgerelateerde plaatsen in de wijken waar de nood het hoogst is. De VGC gaat zelf op zoek naar samenwerking met gemeenten en/of met bestaande initiatieven, bijvoorbeeld in het kader van de wijkcontracten. We vragen dat citydev.brussels, de Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij (BGHM), het Woningfonds en ook private partners bij bouwprojecten rekening houden met de nodige gemeenschapsvoorzieningen. Bij gemeentelijke en gewestelijke investeringen in infrastructuur streven we ernaar snel duidelijkheid te verschaffen over werkingmiddelen.

We vragen de Vlaamse overheid om via investeringssubsidies bedrijven, administraties en instellingen voor hoger onderwijs te stimuleren om zelf kinderdagverblijven in te richten voor hun personeel en de bestaande kinderdagverblijven meer open te stellen voor buurtbewoners.

We zorgen ervoor dat alle Nederlandstalige kinderopvanginitiatieven in Brussel zich aanmelden bij het Lokaal Loket Kinderopvang. We optimaliseren de werking van het Lokaal Loket Kinderopvang opdat ouders snel en op transparante wijze geïnformeerd worden over de beschikbare plaatsen, gehanteerde criteria en alternatieve instapmomenten. De VGC is ook pleitbezorger voor de oprichting van een gemeenschappelijk loket kinderopvang op gewestelijk niveau in samenwerking met de Cocof, de Franse Gemeenschap, de GGC en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

We coördineren de ontwikkeling van occasionele en flexibele opvang. Voor jonge gezinnen is het belangrijk om op een betaalbare kwalitatieve babysit beroep te kunnen doen. De VGC analyseert het huidige aanbod, de kwaliteit en betaalbaarheid ervan, maakt dat beter bekend, identificeert lacunes en legt de link met het netwerk begeleiders van vrijetijdsinitiatieven zoals speelpleinen, jeugdbewegingen, studentenverenigingen of Brik.

Een vlotte start voor alle Brusselse gezinnen

Een betere integratie en samenwerking van het aanbod voor gezinnen met kinderen heeft een positief effect op alle gezinnen. De opstart van Ket in Brussel was hierin een belangrijke stap. De VGC volgt de ontwikkelingen de komende jaren van nabij op en versterkt de toegankelijkheid van de Huizen van het Kind.

We evalueren de werking van Ket in Brussel op vlak van bovenlokale organisatie, lokale organisatie en eigen aanbod en volgen de verdere ontwikkeling goed op.

Vroeg contact met de meest kwetsbare gezinnen is belangrijk om ouders te ondersteunen in de opvoeding, om hun sociaal netwerk te kunnen versterken en om tijdig de brug te slaan naar hulp. We zoeken naar manieren om het gezinsondersteunende aanbod een plaats te geven in de huidige infrastructuur van de VGC. We sturen de ambities rond kinderarmoedebestrijding bij en stemmen die af op het algemene armoedebestrijdingsbeleid van de VGC.

Eén samenhangend aanbod buitenschoolse opvang

Het nieuwe decreet voor buitenschoolse opvang verandert het kader voor de opvanginitiatieven ingrijpend. De VGC wil een rol spelen in het vernieuwen van het aanbod, het verhogen van de capaciteit en het behouden van de kwaliteit van de bestaande initiatieven. We zoeken maximaal naar samenwerking tussen initiatieven voor buitenschoolse opvang, voorschoolse en naschoolse opvang, brede school, vakantie-initiatieven en speelpleinwerking. Vanuit het oogpunt van gezinnen is het aanbod heel versnipperd en dat is vooral voelbaar voor de jongste kinderen en de meest kwetsbare gezinnen.

We maken werk van een betere afstemming en hanteren daarbij volgende principes: een voldoende groot aanbod dat kwaliteitsvol, toegankelijk en betaalbaar is.

We nemen het initiatief om innovatieve projecten buitenschoolse kinderopvang te stimuleren en op zoek te gaan naar kwaliteitsvolle erkenning en ondersteuning van dergelijke projecten.

Sterke schouders voor een sterke sector

Er worden in Brussel meer dan twee kindjes per uur geboren. Voldoende personeel vinden blijft dan ook een uitdaging. We zetten verder in op het aantrekkelijk maken van het werken in de Brusselse kinderopvang en preventieve gezinsondersteuning. We ondersteunen het werkveld via een vormings- en ondersteuningsaanbod. We verhogen de kwaliteit van de kinderopvang en stemmen die af op de realiteit van de stad.

We stellen in samenwerking met Actiris een opleidings- en tewerkstellingsplan op om de aantrekkelijkheid te verhogen van zowel de opleiding als het beroep van begeleider in de kinderopvang. We ijveren voor innovatieve projecten om niet-gekwalificeerde Brusselaars trajecten aan te bieden richting kwalificatie binnen de Brusselse gezinssector.

We zetten verder in op taallessen op de werkvloer voor de niet-gekwalificeerde medewerkers van de buitenschoolse opvang met een beperkte kennis van het Nederlands.

We versterken medewerkers in de sector in de omgang met de specifieke Brusselse context en hebben oog voor een duidelijk werkkader rond meertaligheid.

4. Onderwijs: de school verbindt ons met de stad

Niets in onze stad is belangrijker voor de toekomstige generaties dan goed onderwijs. Op school zetten kinderen de eerste stappen in de samenleving. Onderwijs is bij uitstek de sleutel tot emancipatie. Kinderen en jongeren krijgen de middelen en mogelijkheden om zich te ontplooien, om een vrij en bewust burger te zijn. Wij willen alle kinderen en jongeren laten slagen in ons onderwijs. De VGC, de Vlaamse overheid en de onderwijsinrichters zetten samen hun schouders onder deze uitdaging.

Ieder kind heeft recht op een plaats op school. Iedere scholier heeft recht op een passend aanbod secundair onderwijs. De demografische ontwikkeling van Brussel dwingt ons om aan een hoog tempo scholen te blijven bouwen.

Samen met alle medewerkers in het onderwijs van de VGC staan we in voor de kwaliteit van het eigen onderwijs in de uitwerking van het pedagogisch project, de organisatie van het onderwijs, de infrastructuur en de uitrusting. Daarnaast bieden we ondersteuning en samenwerking aan alle scholen van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel.

Een zorgeloze schoolcarrière begint bij energieke en goed opgeleide leerkrachten, brede ontwikkelingskansen en een hechte schoolgemeenschap. Dat zijn drie belangrijke doelstellingen van ons beleid. Twee andere speerpunten liggen in het verlengde van de enorme sociale uitdagingen van Brussel: gelijke kansen voor alle kinderen en een betere aansluiting van het onderwijs met de arbeidsmarkt.

Onderwijs is een gedeelde verantwoordelijkheid

Het vergt meer samenwerking om het recht op onderwijs in Brussel waar te maken. Beide gemeenschappen bevoegd voor onderwijs in Brussel en het Gewest moeten beter samenwerken voor het in kaart brengen van locaties voor scholenbouw, voor het monitoren en tegengaan van schooluitval en -verzuim, voor de controle op de leerplicht, voor het monitoren van inschrijvingen, voor uitwisseling van leerkrachten en voor de ontwikkeling van leerplannen op maat van Brussel. We hanteren een minder communautaire logica, om oplossingen te zoeken voor deze gedeelde uitdagingen.

We investeren in een forum waar Nederlandstalig, Franstalig en Europees onderwijs op een duurzame wijze in overleg kunnen gaan. We organiseren samen een Staten-Generaal voor het Brussels onderwijs. Zo bevorderen we uitwisseling van expertise van academici, onderwijsinrichters, leerkrachten en alle andere praktijkexperten.

Om de capaciteitsproblemen in Brussel aan te pakken is er nood aan frequent overleg met de Franse Gemeenschap en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De VGC werkt mee aan een grootstedelijke taskforce met een afsprakenkader tussen de verschillende overheden (Vlaamse Gemeenschap, Franstalige Gemeenschap en Brusselse Hoofdstedelijk Gewest). In de schoot van de taskforce werken we ook aan afspraken over het vergunningenbeleid om een snelle vooruitgang van duurzame projecten toe te laten waarbij multi-inzetbare gebouwen prioriteit krijgen.

Meer scholen en meer plaatsen in het Nederlandstalig onderwijs

De capaciteitsmonitor stelt de uitdaging op scherp. De cijfers van de Lokale Overlegplatformen Brussel basis- en secundair onderwijs geven aan dat de vraag naar meer Nederlandstalig basisonderwijs nog steeds groter is dan het aanbod en dat de vraag naar Nederlandstalig secundair onderwijs alleen maar zal toenemen. De VGC zal met veel ambitie blijven investeren in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Een constructief samenspel tussen de Vlaamse Gemeenschap, de VGC en sterke schoolbesturen is daarbij essentieel.

Bij de bouw en renovatie van scholen in Brussel willen we verregaande aandacht besteden aan vlot toegankelijke, flexibele, brede en duurzame scholen. We werken aan meer veilige, groene en gezonde schoolomgevingen. We motiveren ouders en buurtbewoners maximaal om de schoolomgeving verkeersluw te houden.

We blijven investeren in kleuter-, lager- en vooral secundair onderwijs om voor elk kind, waarvan de ouders kiezen voor het Nederlandstalig onderwijs, een plaats te voorzien en

kwaliteitsvol onderwijs aan te bieden. We sporen de Vlaamse Gemeenschap aan om haar investeringen in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel op te drijven.

De nood aan meer technische en beroepsopleidingen is groot. Samen met de onderwijsinrichters, de Vlaamse overheid, VDAB en Actiris brengen we het aanbod en de noden in kaart.

De VGC toont zich een voluntaristische overheid die nieuwe onderwijsinitiatieven en nieuwe schoolinfrastructuur - van het stedelijk en gemeentelijk net, het gemeenschapsonderwijs en het vrij onderwijs – ondersteunt, met respect voor ieders bevoegdheid.

Naast de investeringen in het leerplichtonderwijs, ijveren we bij de Vlaamse Gemeenschap voor bijkomende middelen om tegemoet te komen aan de infrastructurele noden van het deeltijds kunstonderwijs. We streven naar een sterkere synergie tussen basis-, secundair en kunstonderwijs, en andere gemeenschapsvoorzieningen.

Zorgen voor meer groene speelplaatsen is een belangrijke beleidsdoelstelling. Speelplaatsen met bomen, moestuinen en natuurlijke ondergrond verbeteren de luchtkwaliteit op plaatsen waar kinderen veel tijd doorbrengen. Ze hebben ook een goede invloed op de ontwikkeling en de leerprestaties. Waar het kan, vormen we de speelplaats om tot een schoolpark zodat het een meerwaarde wordt voor de hele buurt. We benutten meer samenwerking met het Gewest via de investeringsprojecten van 'Het Schoolcontract', dat inzet op mobiliteit, veiligheid, openstelling en vergroening van de schoolomgeving.

We koesteren onze leerkrachten

De kwaliteit van ons onderwijs staat of valt met de kwaliteit van onze leerkrachten. De lerarenjob aantrekkelijk maken, zien we als een belangrijke onderwijswerf van deze legislatuur. Er zal bijzondere aandacht gaan naar de startende leerkrachten. Meer ervaren leerkrachten kunnen rekenen op ondersteuning en opleidingskansen om zich verder te specialiseren. Door de handen in elkaar te slaan met de lerarenopleidingen en samen met alle schoolbesturen draagt de VGC bij aan het oplossen van het almaar groter wordende lerarentekort.

Met het Onderwijscentrum Brussel (OCB) beschikt de VGC over een grote en deskundige ploeg om verder te investeren in de professionalisering en de begeleiding van leraren. We willen een meer aanbodgerichte werking uitbouwen. Scholen die minder of niet intekenen op het aanbod willen we mee aan boord. We optimaliseren de werking en het bereik van het OCB en sturen bij waar nodig. De maximale ondersteuning van schoolteams op het terrein heeft daarbij de grootste prioriteit.

Beginnende leerkrachten krijgen meer kansen om extra opleiding te volgen of extra ondersteuning in te roepen. Samen met de Vlaamse Gemeenschap ontwikkelen we systemen van co-teaching en aanvangsbegeleiding op de werkplek, zodat ze extra ondersteuning krijgen van meer ervaren collega's of ondersteuners van het OCB. In de werking van het OCB komt een specifieke focus op leerkrachten die nieuw starten in Brussel en op het ontwikkelen van competenties en samenwerking tussen leerkrachten. Ervaren leerkrachten worden opgeleid tot coach van starters binnen hun school(groep).

De VGC voorziet in opleidingen en begeleiding van schooldirecties om hen te ondersteunen in het voeren van een duurzaam en efficiënt personeelsbeleid. Dit impliceert onder andere

netoverschrijdende intervisies tussen directies. Om startende leerkrachten te motiveren en te behouden, moedigen we directies aan om lesopdrachten van startende leerkrachten af te slanken zodat er tijd vrijkomt om zich te ontwikkelen.

We verbeteren de instroom van kandidaat-leerkrachten in de Nederlandstalige lerarenopleidingen in Brussel. We steunen secundaire scholen en hogescholen om de instroom van studenten in de lerarenopleidingen te verbeteren. Ook initiatieven uit het middenveld die Brusselse jongeren aanmoedigen om voor het lerarenberoep te kiezen, kunnen rekenen op steun. We doen dit onder andere met rolmodellen en ambassadeurs.

De Brusselse lerarenopleidingen worden ondersteund in functie van de Brusselse noden, door de ontwikkeling van flexibele opleidingstrajecten op maat van diverse doelgroepen en door het pedagogische palet van de leerkrachten uit te breiden via het inzetten van meer gerichte stages en oefenkansen. Niet-Brusselse lerarenopleidingen stimuleren we om een Brussel-module aan te bieden voor studenten die een loopbaan in onze stad ambiëren. Om leerkrachten te motiveren om in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel les te geven én om dat te blijven doen, wil de VGC, samen met de Vlaamse Gemeenschap en het Brussels Gewest, onderzoeken welke gerichte incentives effect kunnen hebben.

Ontwikkelingskansen in een brede leer- en leefomgeving

Het is belangrijk dat alle Brusselse kinderen zich herkennen in het lesmateriaal en de lesmethodes. Voortbouwend op het reeds ontwikkelde aanbod biedt de VGC samen met haar partners op het terrein en het OCB de Brusselse scholen up-to-date en innovatieve leerboeken, methodes en activiteiten. Daarbij heeft ze bijzondere aandacht voor grootstedelijke thema's, de Europese Unie, de diversiteit van de aanwezige culturen, de nabijheid van de andere taalgemeenschap, maar ook bijvoorbeeld voor het koloniale verleden van Brussel en België. De VGC wil ook betrokken zijn bij de vernieuwing van het curriculum door de Vlaamse overheid, onder meer opdat de Brusselse grootstedelijke realiteit voldoende aan bod komt.

We zetten in op brede ontwikkelingskansen van alle kinderen en jongeren. De 29 brede scholen hebben zich de voorbije jaren stevig ingebed in Brussel. Een hervorming is nodig om de brede schoolwerking uit te breiden naar alle leerlingen van het Nederlandstalig onderwijs. In een bredeschoolnetwerk vormen scholen samen met andere complementaire sectoren een actief en duurzaam netwerk dat inzet op ontwikkelingskansen in een brede leer- en leefomgeving. De doelstelling van talentontwikkeling loopt doorheen de activiteiten binnen en buiten de school. Alle scholen in een regio maken deel uit van een bredeschoolnetwerk. Brede scholen fungeren als een belangrijke hefboom voor kinderen en jongeren in kansarmoede. Er wordt actief gewerkt aan de relatie tussen de ouders en de school – al dan niet met ondersteuning van brugfiguren of actoren uit de buurt.

Een bredeschoolnetwerk wordt per regio opgezet door één of meerdere centraal aangestelde bredeschoolcoördinatoren die lokaal uitgestuurd worden en steeds actief zijn binnen een netwerk, voor meerdere scholen. De activiteiten van de coördinatoren worden in de regio verankerd zodat de scholen, de gemeente(n) en de andere lokale partners maximaal betrokken zijn bij het netwerk. De 'standplaats' van een bredeschoolcoördinator is flexibel en wordt bepaald door de lokale context: concreet kunnen onder meer gemeenschapscentra, scholen, gemeenten ... goede uitvalsbasisen zijn. De strategische lijnen van het brede schoolbeleid worden uitgezet door een transversale taskforce binnen de VGC. De activiteiten van de coördinatoren worden in de regio verankerd zodat de scholen, de gemeente(n) en de andere

lokale partners maximaal betrokken zijn bij het netwerk. We voorzien financiële incentives voor partners, zoals gemeenten of gemeenschapscentra, die zelf investeren in de brede school. De bredeschoolcoördinatoren hebben een eenvormig statuut.

We investeren in de schoolpoortwerking met brugfiguren. Zo bereiken we meer ouders bij het schoolgebeuren. Brugfiguren spelen ook een ondersteunende rol om kinderen op scharniermomenten in hun schoolloopbaan op een kwaliteitsvolle manier te oriënteren. We onderzoeken of er ook brugfiguren aan de slag kunnen in de eerste graad van het secundair onderwijs.

We stimuleren en faciliteren het gebruik van de schoolgebouwen na de lesuren door buurtbewoners en verenigingen. We vragen dat scholen inspanningen leveren om hun (sport)infrastructuur zo maximaal mogelijk open te stellen. Daarbij is er aandacht voor budget, omkaderende maatregelen en buurtparticipatie/buurtbeheer om het respect voor de infrastructuur te kunnen waarborgen. Net als in het project 'Slim Gedeeld' brengen we voor Brusselse scholen, gemeenten en verenigingen in kaart hoe schoolinfrastructuur kan worden opgesteld aan de hand van praktijkvoorbeelden en modeldocumenten.

Omgang met diversiteit op school

Brussel is een meerderheid-minderheidsstad met grootstedelijke uitdagingen. We willen schoolteams actiever ondersteunen om de omgang met diversiteit naar het centrum van de onderwijspraktijk te brengen. Dit draagt bij tot een positieve houding bij leerlingen tegenover hun school en het onderwijs. Oog voor alle vormen van diversiteit geeft alle leerlingen alle kansen om te groeien naar hun potentieel.

Scholen zijn op elk vlak een weerspiegeling van de stad. Ook wie voor de klas staat is dat. We streven naar een grotere diversiteit in de schoolteams.

We ondersteunen scholen in het werken aan genderbewust onderwijs. We starten hiermee in de kleuterklas, aandacht voor genderneutraliteit in communicatie en projecten en het promoten van het bestaande ondersteuningsaanbod zoals genderindeklas.be. We betrekken het Rainbowhouse als partner bij het ontwikkelen van een doordacht LGBTQI+-beleid op school.

Gelijke kansen

Het Nederlandstalig onderwijs geniet veel vertrouwen bij de Brusselaars. De uitdagingen blijven echter groot. De VGC wil bijdragen aan kwaliteitsvol onderwijs voor alle leerlingen en leerkrachten. Het bewaken en het verhogen van de kwaliteit is een rode draad door het schoolbeleid. De ongelijke sociale achtergrond van de leerlingen mag geen impact hebben op de kwaliteit van de school en de leerresultaten.

De VGC wil duurzame en gezonde schoolmaaltijden en tussendoortjes promoten en helpen aanbieden. Via schoolmoestuinen werken we niet alleen aan een klimaatneutrale stad, maar ook aan de gezondheid van de leerlingen.

We werken samen met de hogeronderwijsinstellingen aan projecten om leerlingen uit kansengroepen te laten doorstromen naar het hoger onderwijs.

Om schooluitval tegen te gaan, voorzien we een ruimer begeleidingsaanbod buiten de school. KANS Centraal Meldpunt Brussel kan meer individuele en groepsbegeleiding op maat ontwikkelen, ook voor het basisonderwijs. Er komen meer kwalitatieve alternatieve Time-out-plekken. Daar kunnen jongeren en kinderen die het moeilijk hebben op school tijdelijk naartoe.

We sensibiliseren en begeleiden Brusselse scholen om hun facturen zo laag mogelijk te houden en schulden menswaardig te innen. We bepleiten de invoering van een maximumfactuur in het secundair onderwijs.

We stimuleren samenwerking tussen leerlingen, ouders en scholen en waken erover dat leerlingenparticipatie en ouderbetrokkenheid op een inclusieve manier vorm krijgen.

Taalonderwijs

Voor de VGC is meertaligheid een troef. Veel talen kennen is een plus, in Brussel en in een geglobaliseerde wereld. Dat er in Brussel zo veel talen worden gesproken, plaatst onze scholen wel voor een serieuze uitdaging. Want veel leerlingen hebben het Nederlands niet met de paplepel meegekregen. En goed Nederlands spreken, schrijven en begrijpen is belangrijk voor alle leerlingen in het Nederlandstalig onderwijs. De VGC wil onze leerkrachten wapenen om kwaliteitsvol onderwijs in een meertalige context vorm te geven.

Veel ouders vragen naar leer- en oefenkansen voor het Nederlands, zowel voor kinderen die niet naar het Nederlandstalig onderwijs gaan als voor kinderen die er wel al naartoe gaan. Via de vrijetijdspartners van de brede school zetten we in op oefenkansen in de vrije tijd.

We willen dat Brusselaars kunnen kiezen voor tweetalig onderwijs. De VGC werkt mee om de drempels en hindernissen die tweetalig onderwijs in de weg staan, in kaart te brengen. Vervolgens willen we tweetalig onderwijs waarmaken, via een consortium van onder andere het OCB, instellingen hoger onderwijs en de inrichtende machten die tweetalig onderwijs willen opzetten. We willen werk maken van concrete proefprojecten tweetalig onderwijs. We blijven onze schouders zetten onder de tweetalige lerarenopleiding.

We moedigen ook andere vormen van meertalig onderwijs aan, zoals het ‘stimulerend meertalig onderwijs in Brussel’ (STIMOB) en meertalig lesgeven (CLIL).

Uitwisseling en samenwerking tussen de Nederlandstalige, Franstalige en Engelstalige scholen en opleidingen biedt veel kansen. We vereenvoudigen en stimuleren de samenwerking. Het zorgt voor kruisbestuiving en een betere taalverwerving. We onderzoeken de mogelijkheden om de mobiliteit van leerkrachten te bevorderen. Zo kunnen Franstaligen Frans geven in het Nederlandstalig onderwijs, en Nederlandstaligen Nederlands in het Franstalig onderwijs.

Onderwijs en werk dichterbij elkaar brengen

De VGC en de onderwijs- en opleidingsverstrekkers voeren een ambitieus beleid om de ongekwalificeerde uitstroom in te dijken en +18-jarigen nieuwe kansen te geven. Ze zorgen voor een onderwijs- en opleidingsaanbod dat reële kansen biedt op tewerkstelling, via vorming en via specifieke trajecten voor kansengroepen. Ze waken erover dat het beleid op

maat van Brussel wordt uitgevoerd. En ze stellen samenwerking, overleg en een voortdurende zoektocht naar synergiën centraal.

De VGC neemt initiatief tot transversaal overleg met Tracé, VDAB, Actiris en de Werkwinkels over de gezamenlijke acties die betrekking hadden op onderwijs-arbeidsmarkt. We volgen de doorstroom uit het Brussels Nederlandstalig secundair onderwijs naar werk of vervolgopleidingen beter op. Samen met partners leiden we meer (niet-gekwalficeerde) jongeren toe naar een opleidingstraject of werk.

De VGC brengt onderwijsverstrekkers samen om het beroepsgericht onderwijsaanbod (tso/bsc, leren en werken, leertijd) verder uit te bouwen en af te stemmen op de noden van de arbeidsmarkt. Om scherper zicht te krijgen op die noden, werken we samen met Actiris en VDAB.

In navolging van de werking van TADA stimuleren we scholen om ook tijdens de schooluren linken te maken met concrete voorbeelden uit de Brusselse arbeidsmarkt. We stimuleren bedrijven om zich aan te bieden als leerbedrijf, om het toekomstige aanbod van duaal leren te kunnen uitbreiden.

5. Jeugd: kansen voor alle jonge Brusselaars

Bijna één op vier Brusselaars is jonger dan 18 jaar. Die jonge Brusselaars zijn volwaardige inwoners van de stad. Ze spelen en gaan naar school, maar ze doen veel meer dan dat: ze denken, sporten, leren fietsen, tekenen, zingen, worstelen, piekeren, roepen, ontdekken en kijken vooruit.

Met het jeugdbeleid van de VGC willen we kinderen en jongeren niet enkel zo veel mogelijk ruimte en kansen bieden, maar hen over de hele lijn betrekken.

We ondersteunen hun talenten en passies in elke mogelijke richting: de diversiteit van de jonge Brusselaars mag z'n gelijke vinden in het jeugdaanbod.

Bovendien moet elk kind in z'n eigen buurt op avontuur kunnen trekken. Daarvoor is simpelweg ruimte nodig, kwaliteitsvolle speelinfrastructuur en natuurlijk ook stadsnatuur en ander groen op wandelafstand van elke deur.

Kinderen en jongeren laten meetellen

De belangen van kinderen en jongeren beperken zich niet tot één specifieke bevoegdheid maar moeten worden geïntegreerd in elk beleidsdomein. Ook hun stem moet worden gehoord. Jeugdbeleid maakt een integraal onderdeel uit van het strategisch meerjarenplan van de VGC. Dit meerjarenplan brengt in beeld hoe er wordt ingezet op kinderen en jongeren vanuit de verschillende beleidsdomeinen. Ook de stem van kinderen en jongeren zelf moet zowel bij het opstellen als bij de verdere uitvoering van dit beleidsplan worden gehoord. Zo wordt het jeugdbeleid over alle sectoren afgestemd op de reële noden van onze jeugd.

De Brusselse Jeugdraad spreekt zich uit over alle aspecten van het beleid die een mogelijke impact hebben op kinderen en jongeren in samenwerking met andere adviesraden. De jeugdraad van de VGC moet een spreekbuis zijn voor kinderen, jongeren en hun organisaties.

De jeugdraad fungeert als megafoon van participatietrajecten en kan er zo voor zorgen dat de stem van kinderen en jongeren en hun organisaties tot bij het college van de VGC geraakt.

We maken aanvullende en innovatieve inspraak- en participatietrajecten mogelijk, onder andere bij de voorbereiding van het strategisch meerjarenplan, om de stem van kinderen, jongeren en hun verenigingen verder te versterken.

Kinderen en jongeren maken Brussel

Elke jongere heeft andere interesses en talenten en we willen aan elk van hen de mogelijkheid bieden om die volop te ontdekken en te ontplooiën. Daarom is er nood aan een toegankelijk en divers aanbod van kinder- en jeugdverenigingen, -bewegingen, -clubs, -ateliers, -huizen, -vakanties enzoverder. Al die initiatieven vallen onder de noemer ‘jeugdwerk’, wat duidelijk veel meer is dan louter vrijetijdsbesteding voor kinderen en jongeren. Het jeugdwerk betreft hen als volwaardige burgers.

Jeugdwerk moet zijn sterke plaats in het (sociaal) culturele veld behouden. De VGC heeft een sterke traditie in het ondersteunen van de verenigingen voor kinderen en jongeren met een subsidie- en ondersteuningsbeleid. Dat blijven we uitbouwen. Jeugdverenigingen en -bewegingen ondersteunen we in de zoektocht naar geschikte ruimte voor de opslag van hun materiaal. We bekijken met de jeugdbewegingen hoe ze zich op een duurzame en betaalbare manier naar hun kamp kunnen verplaatsen.

In het Brussels jeugdwerk vinden we verschillende ankerplekken voor kinderen en jongeren, zoals jeugdhuizen en werkingen met maatschappelijke kwetsbare jongeren. Elk heeft zijn eigen publiek, zijn eigen dynamiek, zijn eigen locatie. Tegelijk veranderen buurten en verschuiven noden. Deze legislatuur willen we tijd nemen om samen met de actoren te bekijken hoe hun impact binnen het leven van kinderen en jongeren nog straffer kan.

We bouwen A Fonds verder uit. Dat doen we samen met de Brusselse jongeren. We trekken met A Fonds de wijken in zodat we nog meer projecten van jonge Brusselaars kunnen ondersteunen.

Ruimte om te spelen

In Brussel zou elk kind op wandelafstand een volwaardige speelplek moeten hebben. We bekijken waar we gemeenten en gewest kunnen inspireren om de openbare ruimte onder hun hoede te transformeren en dragen ook zelf ons steentje bij. Op die manier wordt contact met natuur een evidentie voor elk ketje. Onze stadsjongeren komen immers niet snel in contact met natuur en daarom brengen we de natuur zo veel mogelijk naar hen.

We brengen, in overleg met Franse Gemeenschap en COCOF, in kaart waar er lacunes of kansen zijn en organiseren een aanvullend complementair vrijetijds- en vakantieaanbod. We zetten ook verder in op het aanbod en de kwalitatieve omkadering van de Brusselse speelpleinen. We evalueren de huidige reglementering rond de vakantie-initiatieven in functie van nieuwe accenten.

Verschillende scholen en organisaties stellen hun sport- en spelinfrastructuur reeds open. We streven naar een maximale openstelling in zoveel mogelijk scholen en onderzoeken de mogelijkheid om speelplaatsen – vooral in dichtbevolkte wijken – in het weekend en

vakanties voor de buurt open te stellen. We gaan verder op zoek naar mogelijkheden binnen het VGC-patrimonium en kijken naar andere opties zoals leegstaande panden die kunnen worden ingevuld of opengesteld als speelruimte. We stemmen af met de andere overheden in het kader van delen van ruimte. We ontwikkelen een laagdrempelig platform dat een overzicht biedt van alle beschikbare ruimtes en hun beheer.

We ontwikkelen avontuurlijke speelelementen in het straatbeeld en -meubilair en voorzien speelstraten en creatieve vormen van spelbeleving die we inzetten in wijken met weinig ruimte i.s.m. de betrokken gemeenten.

We spelen in op de nood aan extra groene ruimte door de uitbreiding van speelweides en speelbossen. We ondersteunen vzw Neerhof als een **ecologisch vrijetijdscentrum** waarin natuur- en milieubeleving een prominente rol krijgt. Gezinnen met jongere kinderen zijn vaak op zoek naar betekenisvolle naschoolse initiatieven en een stimulerend vakantie-aanbod. We onderzoeken de mogelijkheden om dit aanbod verder uit te breiden.

Bij elke investering in infrastructuur of keuze rond de inrichting van de openbare ruimte, wordt vanaf de ontwerpfase onderzocht welke mogelijkheden er zijn om deze plaatsen open te stellen of toegankelijk te maken voor kinderen, jongeren en hun verenigingen.

6. Sport: Brussel bougeert

Sporten is plezierig en gezond. Voor iedereen. Daarom bouwen we onze sportieve cultuur verder uit. De VGC blijft voluit gaan voor een integraal sport- en bewegingsbeleid, zonder onderscheid of hiërarchie tussen sport als middel of sport als doel en waar samengewerkt wordt met andere domeinen. We willen dat Brusselaars hun leven lang de kans hebben om te sporten en te bewegen.

Sportverenigingen vormen een essentieel onderdeel van het sociaal weefsel van onze stad. Ze brengen mensen bij elkaar en slagen erin om bruggen te bouwen tussen mensen met verschillende achtergronden. Omdat beweging voor kinderen zo belangrijk is, stimuleren we sport- en bewegingsprojecten op school.

De inrichting van de publieke ruimte zet mensen aan tot beweging. De VGC wil het speelweefsel verder uitbreiden. Samen met andere overheden geven we een boost aan de ontwikkeling van toegankelijke sportinfrastructuur. Sporthallen, sportvelden en betaalbare zwembaden leggen de basis om sportclubs levendig te houden.

Sport voor iedereen

We gaan ervoor om zo veel mogelijk Brusselaars actief te laten sporten. Dat kan door de toegang tot sportclubs te vergemakkelijken op financieel en praktisch vlak. We hebben oog voor de sociale functie van Brusselse sportclubs. Clubs krijgen via de VGC de kans om sociale projecten rond sport op te zetten in het kader van buurtwerking en opleidingstrajecten. We verankeren daarom de experimentele subsidies voor sportverenigingen voor het inzetten van jeugd sportbegeleiders en -coördinatoren. Zo nemen de verenigingen naast een sportieve ook een maatschappelijke functie op waarbij ze sociaalpedagogische begeleiding voorzien, vrijwillig engagement aanmoedigen of lessen aanpassen aan ieders leefwereld.

Samen met sportclubs wil de VGC het potentieel van een vrijwilligerswerking ten volle benutten. Door sport en inburgering met elkaar te verbinden, creëren we kansen voor nieuwkomers om hun netwerk te verbreden en taal te oefenen. Daarnaast stimuleren we samenwerking met seniorenverenigingen, want vrijwilligerswerk is een kans voor alleenstaande senioren om sociale contacten te onderhouden.

De voorbije legislatuur kantelde Buurtsport vzw in de VGC in om een nog betere spreiding van het aanbod, expertise en professionele ondersteuning van clubs mogelijk te maken. Het doel blijft om kwetsbare kinderen en jongeren aan het sporten te krijgen. Daarom zetten we in op aanwezigheid in de wijken, met uitgediepte aandachtszones en meer lokale sportantennes.

We creëren in samenspraak met het Gewest meer mogelijkheden om te sporten in de openbare ruimte. Er komen meer ‘street work-out’-installaties en aangeduide loopparcours. Bestaand cursusaanbod wordt vaker ook in de openbare ruimte georganiseerd, denk aan yogalessen in parken of boksinitiaties op pleinen.

We sensibiliseren over en ondersteunen actieve, functionele mobiliteit in de stad, zoals fietsen en stappen.

Sportinfrastructuur

De VGC blijft investeren in duurzame sportinfrastructuur (met een gezond binnenklimaat) om te garanderen dat elke sportliefhebber op een veilige en kwalitatieve manier zijn of haar sport kan beleven. Dat kan individueel, onder vrienden, in clubverband of via het eigen VGC-sportaanbod.

We pleiten er bij de Vlaamse Gemeenschap voor om bijkomende sportieve ruimtes te creëren. De voorbije jaren werkten Sport.Vlaanderen, de VGC en perspective.brussels een concreet locatieonderzoek uit voor het langverwachte Vlaams sportcentrum in Brussel. We pleiten ervoor dat de Vlaamse overheid deze legislatuur de nodige middelen vrijmaakt voor de realisatie ervan.

Brusselaars hebben veel te weinig zwembadwater ter beschikking. De VGC onderzoekt hoe ze haar steentje kan bijdragen. Waar mogelijk investeren we in een beweegvriendelijke inrichting van de openbare ruimte.

Samenwerken om samen te sporten

De grote zaalsporten hebben de organisatie van hun competities gekoppeld aan hun structuur, waardoor ‘Vlaamse’ en ‘Franstalige’ clubs niet meer tegen elkaar uitkomen. Omwille van de maatschappelijke functie van sport en omwille van verplaatsingsmoeilijkheden willen we competities op amateurniveau territoriaal organiseren.

We sluiten een samenwerkingsakkoord tussen de Gemeenschappen en de Gemeenschapscommissies over opleiding, federaties, competities enzoverder. Zo verruimen we het aanbod en vermijden we dat clubs gedwongen worden te kiezen voor een competitie om aanspraak te maken op middelen. We streven naar een protocol waarbij de subsidiëring van gescheiden structuren gekoppeld wordt aan de organisatie van gemeenschappelijke competities. We werken ook een gezamenlijke strategie uit tussen de Vlaamse en Franse Gemeenschapscommissies om ervoor te zorgen dat in zo veel mogelijk sporten zo veel mogelijk Brusselse

kinderen terecht kunnen in de taal van hun keuze. Dat doen we door de band tussen onderwijs en sportverenigingen te versterken en door de betrokkenheid van ouders te verhogen.

Samen met andere overheden streven we er naar dat bovenlokale sportinfrastructuur – van zwembaden tot atletiekpistes – meer op gewestelijk niveau beheerd worden. Zo maken we zwembaden en zwemlessen meer toegankelijk voor jonge Brusselaars. We bepleiten bij de bevoegde instanties en overheden dat alle publieke zwembaden open blijven tot 22 uur en op zon- en feestdagen. We ijveren eveneens voor één gemeenschappelijk prijsbeleid in heel Brussel.

7. Welzijn & gezondheid: buurtgerichte zorg in een gezonde stad

Elke Brusselaar – ook de meest kwetsbare – verdient alle kansen om zo lang mogelijk gezond te blijven. Veel gezondheidsproblemen waarmee Brusselaars te maken krijgen, zijn vermijdbaar. Met preventie en gezondheidspromotie valt dus nog veel winst te boeken. Bovendien helpt dat om gezondheidsongelijkheden tegen te gaan, die soms al van voor de geboorte starten. De gezondheid van de Brusselaars hangt af van de manier waarop gezinnen wonen, werken en zich verplaatsen, van het aanbod aan gezonde voeding, propere lucht en groen in de buurt, van armoede en het sociale netwerk dat voor hen klaarstaat. Preventie grijpt best structureel in op al deze levensdomeinen. Daarom heeft de VGC voortaan aandacht voor gezondheid in al haar bevoegdheidsdomeinen.

Nog te veel Brusselaars vinden hun weg niet in het versnipperde zorglandschap. Via buurtgerichte zorg willen we de best mogelijke hulp en zorg bieden zo dicht mogelijk bij mensen thuis. De VGC waakt erover om de zorg niet op te splitsen in hokjes tussen gezondheid en welzijn of tussen zorg betaald door de ene of de andere overheid. Ze trekt zorgverstrekkers op de eerste lijn mee in de visie van buurtzorg door onderlinge samenwerking te stimuleren. Vanuit een zorgmodel op buurtniveau is het ook eenvoudiger om laagdrempelig te werken en zelf op de buurtbewoners af te stappen. De VGC past deze principes maximaal toe om de meest kwetsbare Brusselaars te bereiken.

Brussel blijft kampen met een tekort aan Nederlandskundige zorgverleners op de eerste lijn zoals huisartsen, verpleegkundigen, verzorgenden, logopedisten of ergotherapeuten. Tegelijkertijd zijn veel Brusselaars op zoek naar een job of opleiding. We buigen deze uitdaging om tot een kans. De VGC gaat actief op zoek naar zorgtalent en maakt de toeleiding naar deze beroepen gemakkelijker. Tegelijk maakt ze van de Brusselse eerste lijn een aantrekkelijke werkomgeving waarin bruikbare middelen om zorg op maat te kunnen geven voorhanden zijn.

De stad groeit en de welzijns- en gezondheidsnoden groeien mee. De Brusselse realiteit is meertalig en superdivers en vraagt dus om een duidelijk denk- en werkkader dat de Brusselaar centraal stelt. Het welzijns- en gezondheidsbeleid in Brussel vraagt maatwerk. De Brusselse welzijnspraktijk is vaak een labo voor het Vlaamse beleid.

Het Brusselse welzijns- en gezondheidslandschap is sterk versnipperd. Het college van de Vlaamse Gemeenschapscommissie wil deze legislatuur inzetten op een gedegen welzijnsbeleid dat helder en duidelijk is. De zesde staatshervorming zorgde voor de overheveling van bijkomende bevoegdheden. De VGC kiest voor een samenwerkingslogica met de andere bevoegde Brusselse niveaus. Het gezamenlijke doel is de gezondheid en het welzijn van alle Brusselaars, ook de meest kwetsbare en minst bereikbare Brusselaars.

Preventie in alle beleidsdomeinen

Via preventie en gezondheidspromotie grijpen we in op een zo breed mogelijke waaier aan levenscontexten van de Brusselaar. Preventie is namelijk meer dan een individuele verantwoordelijkheid. We hanteren een brede kijk op gezondheid: het gaat zowel om fysiek als psychisch welbevinden.

Voor de Brusselaar maken we van de gezonde keuze zo vaak mogelijk een betaalbare en gemakkelijke keuze. Daarom hebben we in alle beleidsdomeinen van de VGC aandacht voor de gezondheid van de Brusselaars ('health in all policies'), niet enkel in het gezondheids- en welzijnsbeleid zelf.

De VGC werkt complementair aan de gezondheidsdoelstellingen afgesproken in overleg met andere Brusselse bevoegdheidsniveaus, onder meer in het kader van het Brusselse gezondheidsplan. Dat doen we onder meer bij het bepalen van prioritaire gezondheidsthema's.

Buurtgerichte eerste lijn

Een toegankelijke gezondheidszorg begint bij een sterke eerste lijn waar patiënten, mantelzorgers, medische en paramedische beroepen en welzijnsspelers samenwerken om buurtgerichte zorg te leveren. De eerste lijn is in Brussel nog te weinig gekend en onderbenut. Zo hebben maar weinig Brusselaars een vaste huisarts of een Globaal Medisch Dossier (GMD). We maken de eerste lijn zichtbaar, overzichtelijk en maximaal toegankelijk. Als we de kwetsbare Brusselaar en zijn zorg- of ondersteuningsnood echt centraal willen zetten, is het nodig dat zorgverstrekkers en hulpverleners samenwerken over taal, sector en bevoegdheden heen.

Buurtgerichte zorg vraagt samenwerking tussen zorgverstrekkers en -instellingen in de buurt. Daarvoor is de uitvoering van het Vlaams decreet voor de organisatie van de eerstelijnszorg noodzakelijk. Het Huis voor Gezondheid werkt de eerstelijnszone BruZEL verder uit op maat van Brussel. Het zorgt voor een maximale afstemming met de eerstelijnszone ontwikkeld door Brusano (GGC).

Het Huis voor Gezondheid blijft netwerken en samenwerking tussen zorgverstrekkers stimuleren. Het blijft ondersteunen bij de opstart van multidisciplinaire eerstelijnspraktijken. Van deze praktijken verwachten we laagdrempelige, buurtgerichte gezondheidszorg en oog voor preventie.

De VGC pleit op andere bevoegde niveaus voor een doorstart van een proefproject rond eerstelijnspsychologie in Brussel. Het Huis voor de Gezondheid haalt de banden terug aan tussen eerstelijnspsychologen, de multidisciplinaire groepspraktijken en de andere spelers op de eerste lijn. De VGC onderzoekt welke kansen de federale terugbetaling van de eerstelijnspsychologen biedt om in Brussel de drempel naar een psycholoog terug te verlagen.

Iedereen bereiken

We verlagen de drempel naar zorg. Versnippering maakt het zorglandschap nodeloos complex. De VGC brengt de verschillende diensten samen om de werking op elkaar af te stemmen. We zetten actief in op het opsporen van de meest kwetsbare Brusselaars en blijven bouwen aan sterke, betaalbare en kwaliteitsvolle zorg. Voor het bereiken van de meest

kwetsbaren kan de methodiek van het welzijnsgericht straathoekwerk een belangrijke inspiratiebron vormen.

We realiseren een toegankelijk en outreachend welzijns- en gezondheidsaanbod en nemen initiatieven om een cultuursensitieve zorg te garanderen (onder andere dementiezorg, mantelzorg, geestelijke gezondheidszorg, jeugdwelzijn).

We investeren in de opleiding en rekrutering van interculturele bemiddelaars.

We ijveren bij de Vlaamse Gemeenschap om programmatieplaatsen voor residentiële woonzorgvoorzieningen om te zetten naar extra capaciteit voor buurtgerichte zorg en zorg in het thuismilieu. Met de omgezette middelen versterken we buurtgerichte en outreachende werkingen.

Zorg, hulp en vrijetijd voor ouderen en kwetsbare personen wordt meer en beter afgestemd per buurt. De bestaande lokale dienstencentra spelen hierin een centrale rol. We bouwen de lokale dienstencentra uit tot een sterk merk in het netwerk van lokale ankerpunten.

De VGC onderzoekt de mogelijkheid van een aanbod aan gespecialiseerde begeleiding, dagopvang, verblijf en zorg voor jongeren die gespecialiseerde begeleiding nodig hebben. De educatieve boerderij 'Het Neerhof' wordt in samenwerking met de betrokken beleidsdomeinen ook een actieve zorgboerderij, zodat kinderen en jongeren in een moeilijke leersituatie tijdelijk terecht kunnen in een andere context.

De concrete noden van personen in armoede worden het vertrekpunt van het armoedebeleid. We leggen de focus op een zo breed en zo vraaggestuurd mogelijke eerstelijnszorg, om zo vlug mogelijk resultaten te boeken op het vlak van de sociale, economische en psychologische emancipatie van mensen in armoede. De tweedelijnszorg wordt op deze doelstelling geënt. We zorgen voor laagdrempelige ontmoetingsplekken voor psychisch kwetsbare personen.

De VGC brengt ook de bestaande mantelzorginitiatieven per wijk in kaart. Samen met de lokale besturen zorgen we ervoor dat er regelmatig buurtgerichte activiteiten plaatsvinden voor mantelzorgers, als momenten van waardering en van administratieve of psychologische ondersteuning.

We blijven erover waken dat het Brusselse zorgaanbod op de volledige lijn LGBTQI+-vriendelijk is, met specifieke aandacht voor een inclusief beleid in woonzorgcentra.

Zorgtalent aantrekken en koesteren

We trekken Nederlandkundige zorgverleners op de eerste lijn aan door zorgverstrekkers met elkaar te verbinden en ondersteuning op maat aan te bieden. De Brusselse bevoegdheidsverdeling maakt de gezondheidszorg ook complex voor zorgverstrekkers zelf: de VGC doet er alles aan om werken op de eerste lijn in Brussel zo aangenaam en vlot mogelijk te maken. Ze biedt daarvoor praktische hulpinstrumenten aan.

In samenwerking met het Huis voor Gezondheid voorziet de VGC trajecten op maat voor zij-instromers en personen met elders verworven competenties om ze bij te scholen en te oriënteren richting zorg. We ontwikkelen verder (opleidings)trajecten op maat voor volwassenen die voor de zorg kiezen en voor zorgverstrekkers met een niet-erkend diploma.

We zetten onder meer in op aangepaste kijkstages, inleefmomenten en zoeken rolmodellen en begeleiders. Om de slaagkansen te verhogen, voorzien we ondersteuning op maat. De VGC stimuleert multidisciplinaire eerstelijnspraktijken om opleidings- en stageplaatsen en peter- of meterschappen voor starters aan te bieden, in samenwerking met het Huis voor Gezondheid.

De VGC blijft infrastructuursubsidies aanbieden voor multidisciplinaire groepspraktijken op de eerste lijn.

Werken op de eerste lijn in Brussel maken we aangenamer en vlotter. Een eenvoudige, veilige en vlotte elektronische gegevensdeling is daarvoor een must. De VGC gaat een samenwerking aan met de GGC om de bestaande systemen interoperabel te maken (e-gezondheidsnetwerk, vaccinatiedatabanken en medicatieschema).

Samenwerken voor meer welzijn

Echte stappen vooruit voor de gezondheid en het welzijn van de Brusselaars zijn enkel mogelijk als de verschillende bevoegde overheden vlot samenwerken. In Brussel neemt de GGC een coördinerende rol op vlak van zorg, welzijn en gezondheid op. De VGC treedt in permanent overleg met hen en streeft ernaar een zorgaanbod te organiseren dat complementair is aan dat van de andere bevoegde overheden in Brussel. Om de grootstedelijke uitdagingen de baas te kunnen is bovendien een verdere afstemming met de COCOF niet alleen wenselijk, maar ook noodzakelijk.

De afgelopen legislatuur zette de Vlaamse Gemeenschap belangrijke stappen in de richting van een vermaatschappelijking van de zorg. Het duidelijkst zien we die beweging bij de zorg voor personen met een handicap. De nieuwe Vlaamse decreten hebben ook een grote impact op het Brusselse zorglandschap. De VGC stelt zich op als actieve partner om Vlaamse decreten te implementeren en om hun toepasbaarheid in Brussel te evalueren. We treden in overleg met de Vlaamse regering als de concrete invoering in de Brusselse context voor vragen en problemen zorgt.

Samen met de andere bevoegde niveaus en het werkveld in Brussel legt de VGC gezondheidsdoelstellingen vast voor de komende jaren. De VGC zorgt mee voor afstemming met de gezondheidsdoelstellingen van het Vlaamse niveau.

De VGC werkt mee aan de uitvoering van het gezondheidsplan van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie in functie van deze gezondheidsdoelstellingen.

De VGC neemt deel aan de Interministeriële Conferentie Gezondheid en aan ander relevant overleg op Brussels niveau rond gezondheid.

We gaan actief in overleg met de Vlaamse Gemeenschap over de impact van de Vlaamse Sociale Bescherming op de werking en toegankelijkheid van het Nederlandstalige zorgaanbod in Brussel.

We dringen bij de Vlaamse Gemeenschap aan om een Brusseltoets door te voeren op de regelgeving van het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden.

Armoedebestrijding

Sinds 2014 heeft de VGC een onderbouwde visietekst armoedebestrijding. Die vormt de basis van het armoedebestrijdingsbeleid van de VGC. Het armoedebeleid heeft linken met zowel gewest, de lokale besturen als de Vlaamse overheid. Naast het netwerk van aanspreekpunten voor armoede binnen de VGC-administratie starten we een structurele dialoog over armoede met de verschillende beleidsdomeinen, de ervaringsdeskundigen armoede, het Brussels Armoedeplatform en de verenigingen waar armen het woord nemen.

Op wijkniveau werkt de VGC aan lokale toegankelijkheid en aan een inclusief beleid dat mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie ondersteunt en betreft. De buurten zijn geschikte labo's voor innovatieve proeftuinen op het vlak van armoedebestrijding en sociale stadsontwikkeling.

8. Gemeenschapscentra: een vertrouwde thuis in de stad

De 22 gemeenschapscentra zijn van goudwaarde. Voor de VGC, voor de stad. Een gemeenschapscentrum is een huis met vele kamers: het is een ankerpunt voor verenigingen, collectieven of burgers, een partner van een Brede School, een pijler van het lokaal cultuurbeleid, een organisator van (socio)culturele activiteiten, taallessen, ateliers of speelweken en een aanjager van vernieuwing en creativiteit – van Babytheek tot Bar Eliza.

Hun spreiding zorgt voor voet aan grond in het hele gewest. Het zijn ontmoetingsplaatsen, open huizen met een laagdrempelig aanbod. Ze zijn voor de VGC een zichtbaar baken, een tastbare aanwezigheid in onze stad. Die aanwezigheid koesteren en verstevigen we.

Gemeenschapscentra openen hun deuren voor de wijk en trekken er zelf op uit om de vinger aan de pols houden van wat beweegt in hun omgeving. De Brusselse superdiversiteit moet weerspiegeld worden in personeel, bestuur, aanbod en publiek. Groepen buurtbewoners kunnen binnen gemeenschapscentra experimenteren met burgerbudgetten en -programmatie. Gemeenschapscentra ondersteunen de nieuwe organisatievormen van burgers onder andere in het bereiken van een breed en divers publiek. Vanuit de gemeenschapscentra zetten we sterk in op samenwerkingsverbanden tussen verschillende sectoren die werken aan een brede wijk- en leefomgeving (sportinitiatieven, Lokaal Dienstencentrum, academie, sociale economie, bibliotheek, Centrum voor Algemeen Welzijnswerk, kinderdagverblijf, IBO, WZC, sociaal-cultureel werk, wijkcomités ...). We kijken over taalmuren heen en leggen linken met Franstalige en internationale buurt- en cultuurcentra.

De gemeenschapscentra bereiken een steeds groter publiek met steeds meer activiteiten in een veranderende stad. De uitdagingen en het succes van de centra vragen inzet van mensen, die zich gewaardeerd en betekenisvol weten op hun werkplek. Daarbij zetten we ook in op duurzaam vrijwilligerswerk.

We scheppen duidelijkheid in de rol en in de taakverdeling tussen de centrale diensten van de VGC, de entiteit gemeenschapscentra, de raden van bestuur, de VGC-personeelsleden en de andere personeelsleden.

Infrastructuur: duurzaam en open

Vergroening, verduurzaming en verbetering van de klimaathuishouding zijn cruciaal bij de aanleg, het beheer en de renovatie van de infrastructuur van de 22 centra. We besteden aandacht aan energie besparen, hernieuwbare energie, herbruikbare materialen, waterinfiltratie en -hergebruik. Met energiebesparende investeringen zorgen we voor een jaarlijkse reductie van het totale energieverbruik. Op geschikte daken in eigen beheer voorzien we zonnepanelen.

De 22 gemeenschapscentra werken een aankoopbeleid uit dat de ontwikkeling van de circulaire economie ondersteunt. Via een zero waste-kader zorgen we voor bijna-afvalloze gemeenschapscentra. Daarnaast stimuleren we via het aankoopbeleid lokale economische groei en innovatie en duurzame tewerkstelling voor kansengroepen. Bij hernieuwing van de horecaconcessies verduurzamen we de contracten, van kraanwater tot lokale en bio seizoensgroenten.

Bij nieuwbouwprojecten en/of grondige renovaties zijn polyvalente inzetbaarheid en rendement doorslaggevend. Wensen, noden en mogelijkheden uit verschillende sectoren, wijken, gebruikers en gemeenschappen zijn belangrijk van bij de ontwerpfase. Ook de effectieve exploitatie en gebruik van de bestaande infrastructuur wordt zo verbeterd.

De gemeenschapscentra worden maximaal opengesteld naar het werk- en middenveld en naar specifieke doelgroepen en gebruikers. Schaarse ruimte dwingt ons ook om met andere overheden te praten en zo samen de nodige plaats voor alle Brusselaars echt te kunnen aanbieden.

Ruimte vinden we ook buiten. Door de buurt te omarmen, komen we ook letterlijk buiten de muren, gaan we de straat op, het park in. En door de gemeenschapscentra meer lokaal met de gemeenten zaken te laten doen, wordt ook daar samengewerkt.

9. Cultuur: één deur, ontelbare kamers

Het culturele landschap is in Brussel beweeglijker en diverser dan in andere Belgische steden. De VGC speelt daarin vandaag al een specifieke rol. Ze ondersteunt bij uitstek jong en nieuw talent en kiest vaak voor experiment en ongewone samenwerkingen. Die rol bouwen we de komende legislatuur verder uit. We versterken Brussel als bruisende, spannende culturele hoofdstad die openstaat en toegankelijk is voor iedereen. Met een toonaangevende kunstensector en een veelkleurig socio-cultureel verenigingsleven. De volstrekte meertaligheid van Brussel is gebaat bij een zichtbare, complexloze Nederlandstalige aanwezigheid.

De VGC heeft in het geheel dus een essentieel verbindende rol. We willen kunst en cultuur in al haar vormen mogelijk maken en zo veel mogelijk mensen aan die ontmoeting laten deelnemen.

Deel van de stad

Brussel wordt voor een stuk gedefinieerd door haar kunsten. Brusselaars zijn fier op Brusselse kunstenaars. Cultuur is daarom niet louter een aparte rubriek of een extraatje, maar een

integraal deel van de stad. Dat is het vertrekpunt voor ons cultuurbeleid, waarbij prioritair kansen gaan naar Brussels talent.

We werken binnen de VGC structureel goed samen om aan (brede) scholen een rijk en duurzaam aanbod van sport-, cultuur- en jeugdactiviteiten te kunnen koppelen. We breiden het **culturele aanbod** voor scholen verder uit. We versterken het culturaanbod over de 22 gemeenschapscentra heen.

We zorgen voor een **verduurzaming** van de cultuursector met een Greentrack-traject naar Gents model, met een charter dat alle kunsthuizen betreft. Zo coördineren we de ecologische initiatieven die de sector nu al neemt en schakelen we een versnelling hoger.

We koesteren **kunsthuizen** met internationale uitstraling die ingebed zijn in Brussel, van het Kaaitheter over KVS tot de AB. We moedigen hen aan om hun uitgesproken grootstedelijk profiel te behouden en zelfs te versterken. We streven naar een duidelijke rolverdeling tussen Vlaamse Gemeenschap, de VGC en andere overheden om tot een oordeelkundige inzet van de middelen van de VGC te komen.

De VGC zet in haar ondersteuningsbeleid in het bijzonder in op experiment, nieuw talent en kleinere organisaties. Bij de toekenning van subsidies is de correcte vergoeding van alle betrokkenen een aandachtspunt.

We zoeken actief naar nieuwe, voorlopig ongebruikte **plekken** voor Brusselaars om hun kunstvormen te ontwikkelen. Leegstaande panden en braakliggende terreinen kunnen (tijdelijk) als atelier of expositieruimte worden ingericht. Kunstenaars kunnen terecht in scholen om aan de slag te gaan in een tijdelijk atelier. De VGC neemt hierin het voortouw door op zoek te gaan naar een goed uitgeruste ruimte met plaats voor verschillende kunstenaars in het eigen patrimonium of dat van andere overheden in Brussel.

Naar analogie met Berlijn en in samenwerking met het Brussels Gewest en de Franse Gemeenschap laten we een onderzoek uitvoeren naar de sociaaleconomische positie van kunstenaars, in combinatie met de vraag en het aanbod van geschikte atelierruimte. Op basis hiervan wordt er een masterplan atelierruimte opgemaakt met concrete doelstellingen.

Samenwerking wordt het nieuwe normaal. De VGC zet hoger in op ongewone verbindingen. Tussen culturele instellingen. Tussen culturele organisaties en externe partners: van buurtbewoners over armoedeorganisaties tot internationale instellingen. Tussen beleidsniveaus: de VGC, gemeentes en federale overheid. We sporen Nederlandstalige cultuurinitiatieven aan een samenwerking op te zetten **met een Franstalig initiatief**. Zo wordt het cultuurbeleid in Brussel op grootstedelijke leest geschoeid.

De Paspertoe is een algemene spaar- en voordeelkaart met bijzondere tarieven voor mensen in armoede. De Paspertoe is sterk uitgebouwd en bereikt veel mensen, maar kan nog verder geoptimaliseerd worden. Op basis van de feedback van individuele gebruikers, het werkveld en de Paspertoe-aanbieders bekijken we hoe we met de Paspertoe nog meer mensen kunnen bereiken en hoe we het systeem verder op maat van Brussel kunnen verfijnen.

Muntpunt is de voorbije jaren uitgegroeid tot een vaste waarde in Brussel. In aanloop naar het nieuwe convenant, samen met de Vlaamse gemeenschap evalueren we de opdrachten van Muntpunt. We verscherpen de rol van Muntpunt als voortrekker en uithangbord van het VGC-

netwerk in Brussel. De Brusselse bibliotheken zijn een sterk merk en profileren zich als lokale ankerpunten in een grootstedelijk netwerk. De Brusselse bibliotheken maken Brusselaars sterker. Ze duiden, verbinden en zorgen voor leesplezier. Muntpunt en de VGC ondersteunen de lokale Brusselse bibliotheken in het realiseren van deze missie. We onderzoeken samen met de gemeenten en de Franstalige Gemeenschap hoe de **Nederlandstalige bibliotheken** verder kunnen groeien.

Voor iedereen

We werken zo veel mogelijk hindernissen weg zodat iedereen toegang kan krijgen tot kunst en cultuur. Dat betekent ook: participatie van programmering over productie tot cultuurredactie en vorming.

Er zijn veel ondersteuningsmogelijkheden voor artiesten in Brussel, maar doordat ze zo verspreid zitten, zien slechts enkelen de bomen door het bos. Zo worden er kansen gemist. Naar analogie met de gemeenschappelijke cultuurcommunicatie die in het najaar van 2019 start, werken we mee aan de oprichting van één cultuurloket dat een uniek en duidelijk aanspreekpunt is voor kunstenaars. Dat doen we samen met BKO/RAB en de vele bevoegde overheden in Brussel. In eerste instantie zorgen we voor een herkenbaar portaal en efficiënte doorverwijzing naar de verschillende subsidiekanalen.

We versterken de talentontwikkeling van de VGC en slaan waar mogelijk bruggen met het Nederlandstalige onderwijs, de gemeenschapscentra en (jeugd)organisaties.

We stimuleren cultuurparticipatie en initiatieven om de **superdiversiteit** van de stad binnen te brengen in culturele huizen en organisaties. We moedigen cultuurhuizen aan hun programma, aanbod én publiek diverser te maken en om onderling good practices uit te wisselen.

We verzekeren dat cultuurcommunicatie **laagdrempelig, helder en activerend** is. We mikken in het bijzonder op moeilijk bereikbare publieken en mensen in kwetsbare situaties. We integreren de verschillende cultuurkaarten zo veel mogelijk in één kaart en **kennen die automatisch toe** aan wie er recht op heeft. We kennen het kantsentatief automatisch toe aan mensen in armoede.

Een belangrijke hefboom om meer mensen in contact te brengen met kunst, maar ook om nieuwe kunstvormen en jonge kunstenaars kansen te geven, is de integratie van kunst in (semi-)openbare gebouwen. We willen de bestaande regelgeving actualiseren met meer aandacht voor de participatie door gebruikers. We passen kunstintegratie toe in de eigen gebouwen maar stellen dit ook als voorwaarde bij infrastructuursubsidies, overeenkomstig het Vlaamse kader.

We bouwen het internationale literatuurhuis **Passa Porta** verder uit tot een internationaal huis voor literatuur en vrijheid van meningsuiting. Bijzondere aandacht gaat daarbij uit naar kinderen en jongeren.

Binnen cultuurparticipatie komt er een specifieke focus op senioren en geluk. We geloven dat mensen die aan cultuur doen in de breedste zin van het woord gelukkige mensen zijn. Cultuur verbindt mensen en creëert sociale netwerken. Brussel heeft nood aan een echte plek voor ouderen. Het college maakt samen met de gebruikers en medewerkers van het Brussels ouderenplatform een open huis voor en door senioren. Senioren en hun organisaties nemen zo

letterlijk een centrale plaats in onze stad in. Het BOP vormt een belangrijke draaischijf in oudereninformatie en -participatie.

De ondersteuning van het verenigingsleven in al zijn vormen blijft een focus voor de VGC. We zorgen ervoor dat de stabiliteit en continuïteit van het verenigingsleven worden verzekerd. Sociaal-cultureel werk is de grootste leeromgeving voor volwassenen. Bij uitstek kansengroepen hebben er baat bij. Door de superdiverse samenstelling, met sociaal-culturele praktijken als veilige ruimte, neemt Brussel het voortouw als laboratoriumplek voor Vlaanderen. We zorgen voor zichtbaarheid van de impact van deze verenigingen in de stad.

De VGC wil dan ook sociaal-cultureel werk en amateurkunsten de ruimte geven om te blijven groeien en bloeien en te doen wat het graag en goed doet. Daarbij kijkt het verder dan enkel de cijfers, en dus ook naar de impact. We erkennen en ondersteunen **sociaal-artistieke werkingen** die in een precaire context nieuw terrein ontginnen en een meerwaarde betekenen voor de buurt en voor het patrimonium. We versterken **nieuwe samenwerkingen** tussen bestaande culturele organisaties en nieuwe, los-vaste (burger)initiatieven.

Uitgaansgelegenheden zijn, net als culturele plekken en openbare ruimtes, ontmoetingsplekken. Het nachtleven is het onzichtbare gezicht van een gezonde samenleving en deel van onze grootstedelijke cultuur. De VGC maakt in samenwerking met de sector en andere overheden werk van een ondersteuningsaanbod rond promotie en ‘responsible clubbing’ (gehoor, drugs, seksualiteit). De VGC werkt samen met de gewestelijke nachtambassadeurs die informeren en bemiddelen.

De drie nieuwe fuiflocaties ondersteund door de VGC worden volop ingezet om Brusselse jongeren de kans te geven feestjes te organiseren en te beleven. We onderzoeken of we het laagdrempelig en betaalbaar aanbod kunnen uitbreiden, ook binnen het eigen patrimonium.

10. Media: Brussel juist in beeld

De volgende jaren bouwt Bruzz verder aan een coherente en strategische visie, een efficiënt beheer en aansturen van de organisatie, en een groter bereik in Vlaanderen én van diverse doelgroepen. Brussel krijgt het beeld dat het verdient bij de huidige en nieuwe mediagebruikers.

Bij het opstellen van de nieuwe beheersovereenkomst waken we erop dat de doelstellingen in een gewijzigde stad actueel blijven. De VGC blijft de verdere groei van een beter en Brussels crossmediaal mediamerk ondersteunen, dat zo veel mogelijk Brusselaars bij hun gewest betreft, hen ermee verankert en hun enthousiasme ervoor aanwakkert. Dat enthousiasme willen we ook tonen buiten Brussel.

Brussel als diverse en inclusieve stad uit zich in het media- en content-aanbod van Bruzz. Bruzz houdt ook de vinger aan de pols bij wat er leeft in de vele gemeenschappen die onze stad maken, en geeft hen zo ook een stem. Bruzz brengt de vele dimensies van Brussel en versterkt de grote en kleine verhalen die de stad rijk is.

Brusselaars geven we ook een stem in Bruzz door een divers personeelsbestand. Ook de raad van bestuur stellen we zo samen dat Brussel er zich in herkent.

Kwaliteit

In een periode waarin journalistiek werk wereldwijd onder druk staat, en snel aan het waarheidsgehalte van berichtgeving wordt getwijfeld, zijn kwaliteitsvolle media belangrijker dan ooit.

Bruzz covert de Brusselse actualiteit op een kwaliteitsvolle manier. Daarnaast bekijken we in samenspraak met de Vlaamse Gemeenschap hoe Bruzz nog meer een referentie kan worden van diepgravende verslaggeving en onderzoeksjournalistiek.

We maken middelen vrij om samen met Brussels onderwijs te werken aan mediawijsheid. We versterken kinderen en jongeren om te leren omgaan met nepnieuws en andere belangrijke beeldvormingsvraagstukken. De Vlaams Brusselse Media spelen daarbij hun rol (via o.a. projectsubsidies, Media in de Klas).

11. Communicatie: we spreken met elkaar

Wederzijds respect, een open houding, efficiënte communicatiekanalen en een slim gebruik van data zijn voorwaarden voor goede communicatie. Daarbij streeft de VGC naar een positieve dialoog en constructieve conversatie met haar doelgroepen en de gebruikers van haar aanbod, zodat communicatie leeft, in twee richtingen. We maken concrete doelstellingen rond inspraak en participatief beleid.

Als overheid communiceren we laagdrempelig en duidelijk. Klare taal wordt door iedereen geapprecieerd. We houden zo veel mogelijk rekening met het niveau van het Nederlands bij anderstaligen.

De VGC communiceert heel duidelijk over het resultaat van alle participatie-trajecten. We voorzien de nodige steun en begeleiding, ook aan gemeenschapscentra en andere aan de VGC verbonden organisaties, om vaardig om te gaan met heldere communicatie. Het Huis van het Nederlands kan hier een belangrijke rol in spelen.

Dialoog houdt ook in dat de VGC openheid en transparantie hoog in het vaandel draagt. We maken onze beslissingen openbaar en ontsluiten deze digitaal op een duidelijke en overzichtelijke manier. We houden een maximale transparantie voor ogen als leidraad bij elke beleidsdaad. Dat houdt ook in dat we actief wijzen op de mogelijkheden die iedereen heeft qua openbaarheid van bestuur.

De VGC promoot Brussel als woon-, leef- en leerstad. We evalueren de bestaande Wonen-in-Brussel-aanpak, campagnes en communicatieproducten, in het bijzonder de woontours. We zetten in op acties die doelgroepen zoals leerkrachten, zorgberoepen of eigen VGC-personeel motiveren om in de stad te (blijven) wonen. Ook de bestaande ‘verwelcoming van de nieuwe inwoners’-aanpak, campagnes en communicatieproducten worden geëvalueerd. Daarbij zoekt de VGC naar een manier waarop ze zichzelf maar vooral haar aanbod concreet en duidelijk kan maken.

12. Personeel: samen bouwen we aan Brussel

De VGC bouwt samen met haar ambtenaren aan Brussel. Zij zijn de vele hoofden, harten en handen die het werk van de VGC concreet maken. Openheid, dialoog, vertrouwen en autonomie zijn onze uitgangspunten. Een correcte samenwerking tussen ambtenarij en politiek baseert zich op het respect voor elkaars rol en verantwoordelijkheid in een cultuur van goede wil, eerlijkheid en vertrouwen. In overleg met de administratie actualiseren we de afspraken over politiek-ambtelijke samenwerking in een voor alle belanghebbenden duidelijk en structureel kader. De constructieve wil en houding om samen te werken en te overleggen tussen politiek en administratie vormt de basis.

De VGC-medewerkers werken dagelijks voor en met de Brusselaars. Hoe meer de VGC een afspiegeling vormt van de Brusselse leefwereld en arbeidsmarkt, hoe beter ze zich kan spiegelen aan de Brusselse noden en behoeften. Daarom voeren we binnen de VGC een actief diversiteitsbeleid dat wordt ontwikkeld en aangestuurd vanuit het centraal management. Het 'actieplan diversiteit 2018-2020' definieert streefcijfers voor het personeel van de VGC-administraties op het vlak van etnisch-culturele diversiteit, personen met een beperking, leeftijd en gender. We nemen deze parameters op in de statistieken en we onderzoeken welke positieve acties aangewezen zijn. De VGC werkt drempels verder weg met een actief en gediversifieerd wervingsbeleid.

Gemotiveerde, gelukkige personeelsleden die met beide voeten in de Brusselse realiteit staan, garanderen een constructieve bedrijfscultuur en een professionele dienstverlening. We voeren een HR-beleid gericht op motivatie, welbevinden, welzijn en betrokkenheid. Onder andere aan de hand van zowel tevredenheidsmetingen bij het personeel als interne en externe gebruikersbevragingen gaan we na of de huidige organisatiecultuur en de steun van de leidinggevenden de gewenste is. De nodige bijstellingen volgen uit deze metingen.

13. Infrastructuur: een klimaatverantwoordelijke overheid

Het infrastructuurbeleid van de VGC omvat zowel investeringen in eigen patrimonium als investeringen door het verlenen van investeringssubsidies en het beheer van eigen patrimonium. Daarnaast profileert de VGC zich als een milieubewuste administratie in de ruime zin waar we een duurzaam beleid voeren op vlak van aankoop, investeringen, dienstverlening, afvalbeleid en ICT.

Het investeringsplan maakt de beleidskeuzes van het VGC-College voor de periode 2021-2025 concreet. We wenden investeringsmiddelen zo transversaal mogelijk aan. We voorzien een globaal infrastructuurbeleidsplan als onderdeel van het globaal meerjarenplan om de richting van het investeringsplan voor te bereiden.

We versterken de samenwerking met Perspective.brussels en de bouwmeester voor infrastructuur.

We stimuleren een maximale openstelling, zowel voor de gebouwen uit het eigen patrimonium als voor de projecten waarvoor de VGC infrastructuursubsidies toekent. We zoeken naar manieren om het beheer hiervan te ondersteunen.

Een duurzaam investeringsbeleid

Bij aanleg, beheer en renovatie van infrastructuur houden we zo veel mogelijk rekening met vergroening en verduurzaming. Zowel wat het eigen patrimonium betreft, als bij investeringssubsidies, zorgen we voor een ecologische aanpak bij (nieuw-)bouw en renovatie. Zo bouwen we mee aan een klimaatneutraal Brussel.

Met een ecologische aanpak transformeren we het eigen patrimonium naar intelligente low tech gebouwen met een goede klimaathuishouding. We mikken op een daling van het energieverbruik.

De voorwaarden bij investeringssubsidies grijpen we aan voor het realiseren van energiebesparende investeringen en investeringen in alternatieve energiebronnen zoals zonnepanelen op geschikte daken. Zo willen we zo veel mogelijk gebouwen energieneutraal maken.

We maken bij het eigen patrimonium en via investeringssubsidies volop werk van andere groene en duurzame maatregelen zoals gevelklimplanten, insectenhôtels, aanbieden van kraantjeswater, lokale moestuinwerking, ontharding, groendaken ...

We streven naar circulaire gebouwen. We bouwen veranderingsgericht. We anticiperen vandaag op de toekomstige aanpassingen. We werken dus met ecologische en minder materiaalintensieve verbouwingen die tegelijkertijd voldoen aan de steeds veranderende noden en eisen van de gebruikers. We voorzien bij nieuwbouw en renovatie het hergebruik van bouwmaterialen, onder meer door het demonteren van gebouwelementen.

We streven naar zero waste beheer van onze beheerde gebouwen en herdenken er grondig de afvalstromen.

Ruimte is schaars in ons gewest. We wenden ze dan ook beter doordacht aan. Bij nieuwbouwprojecten en/of grondige renovaties zijn polyvalente inzetbaarheid en rendement doorslaggevende parameters. De bestaande infrastructuur en het eigen patrimonium worden zo veel mogelijk opengesteld naar het werk- en middenveld (onder meer via zaalverhuur), specifieke doelgroepen en gebruikers. Hiertoe zetten we volop in op samenwerking met andere overheden.

We verbeteren de toegankelijkheid van onze gebouwen door de principes van Universal Design actief toe te passen.

Een duurzaam investeringsbeleid is er ook een dat streeft naar een zo hoog mogelijke architecturale kwaliteit. In onze scholen, gemeenschapscentra, dienstencentra,... moeten we de best mogelijke fysieke omgeving creëren waarin Brusselaars kunnen leren en ontspannen. Slimme architectuur laat multifunctioneel gebruik toe en past zich beter in de stedelijke omgeving. We doen daarom beroep op de diensten van de Brusselse Bouwmeester (bMA).

Facilitair beheer: alle dienstverlening wordt duurzaam

De faciliteiten van de VGC omvatten een hele reeks belangrijke diensten: logistiek, wagenpark, dagelijks gebouwbeheer, catering, schoonmaak, onthaalbalie, post, reprografie, reservatie en uitrusting van vergaderzalen, telefonie, aankoopcentrale, wagenpark,

kantoorinrichting, uitleendienst enzovoort. Ook bij deze dienstverlening kiezen we voor duurzaamheid en innovatie die aan de hand van een duidelijke visie zijn uitgewerkt.

We vormen ons wagenpark om naar duurzame alternatieven zoals elektriciteit, waterstof en CNG (voor die toepassingen waar elektriciteit en waterstof (nog) geen alternatief vormen) en voorzien (elektrische) dienstfietsen voor medewerkers.

De VGC neemt in haar aankoopbeleid en gebouwenbeheer het voortouw op het gebied van het ontwikkelen van een zero waste-beleid. Zo geven we zelf het goede voorbeeld. Bij de organisatie van evenementen kijken we hoe we de afvalstromen beter kunnen beheersen en vooral verkleinen. Dit doen we in nauwe samenspraak met de gemeente waar we het evenement organiseren. Bij het uitschrijven van aanbestedingen voor het uitbaten van concessies in onze gebouwen, passen we uitdrukkelijk sociale, ethische en duurzaamheidsclausules in. In het aankoopbeleid houden we rekening met dezelfde criteria. We bouwen de **VGC-uitleendienst** verder uit om (her)gebruik van materialen, uitrusting, werktuigen te stimuleren.

Toegankelijke dienstverlening via een aangepaste ICT-strategie

Deze legislatuur stelt de VGC een ICT-meerjarenplan op met een nieuwe visie. ICT ondersteunt zo het nieuwe elan van deze legislatuur. Aan de ene kant transparantie, inspraak en participatie, goed bestuur, op maat van de burger werken. Aan de andere kant eenvoud, aandacht voor de ervaring van de gebruiker, de digitale kloof en administratieve vereenvoudiging. We opteren ook telkens voor de meest ecologische ICT-oplossingen.

De VGC volgt innovaties uit de ICT-sector op en bekijkt waar een meerwaarde zit voor haar beleid en administratie. We verminderen de administratieve lasten. We benutten de opportuniteiten van een e-loket voor allerlei toepassingen. Workflows, processen, dossier- en info-doorstroming worden door interne én externe gebruikers tegen het licht gehouden en in samenspraak met hen bijgestuurd en verder ontwikkeld.

14. Goed bestuur en financieel beleid

De VGC trekt volop de kaart van transparant en goed bestuur. We erkennen de noodzaak om vooruit te kijken, om doelen en middelen te ordenen en om onze planningsopdracht te koppelen aan onze dialoog met de burger.

Bij de voorbereiding en de opmaak van het strategisch meerjarenplan maken we werk van een ambitieus inspraak- en participatietraject, waarbij we burgers, middenveld en lokale besturen betrekken. We investeren in het inclusieve karakter van dit traject en het gebruik van innovatieve participatiemethodieken.

We maken dit strategisch meerjarenplan op voor alle beleidsdomeinen van de VGC en koppelen hier het investerings- en personeelsplan aan. We zien de invoering van een meerjarenbegroting als het model om deze zaken te integreren en te zorgen dat de geplande projecten uitgevoerd kunnen worden binnen een gepland en evenwichtig budgettair kader.

Uitdagingen transversaal aanpakken

De VGC heeft het meeste impact wanneer ze de inzichten en expertise vanuit de verschillende beleidsdomeinen geïntegreerd loslaat op de Brusselse uitdagingen. Dat vereist nauwe samenwerking tussen de verschillende VGC-beleidsdomeinen in een sfeer van gelijkwaardigheid en vertrouwen, zonder dat beleidsprocessen nodeloos verzwaard worden. Deze transversaliteit moet een basishouding zijn binnen de VGC, op het terrein en bij de beleidsvoorbereiding.

Voor enkele grotere typisch beleidsdomeinoverschrijdende dossiers richten we specifieke taskforces op waarbinnen de verschillende directies en ondersteunende diensten vertegenwoordigd zijn en die een duidelijke opdracht krijgen om concrete en gedragen voorstellen uit te werken en voor te leggen aan het college. Dit doen we zeker voor de brede school en de gemeenschapscentra.

Vanuit deze transversale logica willen we ook de planlast verminderen: we engageren ons om de verschillende aparte overeenkomsten vanuit verschillende beleidsdomeinen met dezelfde organisatie te bundelen.

Vertrouwen in het personeel

Burgers, ambtenaren en politiek zijn elkaars partners. Samen bouwen we aan Brussel. Dankzij onze gemotiveerde en competente ambtenaren kunnen we onze ambitieuze doelstellingen waarmaken. Openheid, dialoog, vertrouwen en autonomie zijn onze uitgangspunten. Een correcte samenwerking tussen ambtenarij en politiek baseert zich op het respect voor elkaars rol en verantwoordelijkheid in een cultuur van goede wil, eerlijkheid en vertrouwen. In overleg met de administratie werken we aan een actualisering van de afspraken over politiek-ambtelijke samenwerking. We engageren ons om ook in de dagelijkse praktijk dit wederzijds vertrouwen en respect vorm te geven.

Een nieuw personeelsplan 2021-2025, dat we samen met de medewerkers en de syndicale partners uitwerken, gaat na of en hoe het bestaande organogram met bijbehorende functiebeschrijvingen en taakopdrachten moet worden herschikt en/of eventueel aangevuld. Het geeft ook de mogelijkheid om verder te investeren in de talentrijke, geëngageerde personeelsleden, die via interne mobiliteit, doorgroeimogelijkheden en herschikkingen breed inzetbaar zijn. Het uitgangspunt is om de hierboven beschreven ontwikkelingen binnen een beheersbare personeelsbegroting te realiseren.

Het nieuwe personeelsplan biedt een duidelijk werkbaar kader voor de administratie. Het moet duidelijk zijn dat de afspraken van het plan budgettair gedekt zijn. Binnen de goedgekeurde budgettaire enveloppes krijgen de directies het mandaat om flexibel te beslissen over het openstellen van vacante plaatsen, aanstellingen en vervangingen. Hiertoe worden de nodige registratiesystemen opgezet. Het personeelsplan maakt integraal onderdeel uit van het meerjarenplan van de VGC.

Begroting

De VGC voert een voorzichtig begrotingsbeleid, waarbij een nauwgezet financieel beheer wordt vooropgesteld, met het oog op het nastreven en handhaven van een begrotingsevenwicht. Overschotten op begrotingen worden ondergebracht in reservefondsen

voor de financiering van, in eerste instantie, niet-structurele (meer)uitgaven. Het bewaken en het onder controle houden van de mechanische groei van recurrente uitgaven is een prioritaire zorg.

Wat de dotatie van de VG aan de VGC betreft, streven wij een structurele verankering en een groeivoet van 3,5 procent na, als bijdrage aan de algemene werking van de VGC, te vergelijken met wat het Vlaams Gemeentefonds betekent voor de gemeenten in het Vlaams Gewest.
